

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

RAUHANTURVAAJIEN KOULUTUKSEN KEHITYMINEN VUOSINA 1956 - 1969

Tutkielma

Kapteeni
Mikko Lehto

Esiupseerikurssi 65
Maasotalinja

Huhtikuu 2013

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

Kurssi	Linja
Esiupseerikurssi 65	Maasotalinja
Tekijä	
Kapteeni Mikko Lehto	
Tutkielman nimi	
Rauhanturvaajien koulutuksen kehittyminen vuosina 1956 - 1969	
Oppiaine, johon työ liittyy	Säilytyspaikka
Sotahistoria	Kurssikirjasto (MPKK:n kirjasto)
Aika Huhtikuu 2013	Tekstisivuja 41 Liitesivuja 0
TIIVISTELMÄ	
<p>Suomi haki Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenyyttä jo 1947 Suomen rauhansopimuksen tultua voimaan, mutta jäsenyys hyväksyttiin vasta 1955. Suomi osallistui ensimmäistä kertaa yleiskokouksen toimintaan syksyllä 1956, jolloin ennen varsinaista syysistuntoa pidettiin kaksi kiireellistä kokousta, joissa käsiteltiin ensin Suezin ja sitten Unkarin kriisiä. Unkarin kriisissä oli voimakas itä – länsi – asettelma, mutta Suezin kriisissä Suomen ei tarvinnut asettua kummallekaan puolelle. Marraskuussa 1956 hyväksyttiin päätöslauselma ja perustettiin YK:n Lähi-idän valvontajoukko eli United Nations Emergency Force (UNEF). Ensimmäistä kertaa YK:n alainen aseistettu osasto perustettiin rauhan turvaamiseksi kriisialueella.</p> <p>Suomen hallitus vastasi kolme tuntia YK:n pääsihteerin virallisen tiedustelun jälkeen osallistuvansa YK:n Lähi-idän valvontajoukkoon. Suomalainen rauhanturvajoukko osallistui operaatioon vuoden 1956 marraskuusta vuoden 1957 joulukuuhun asti. Suomi päätti kahden puolivuotiskauden jälkeen lopettaa osallistumisensa UNEF - operaatioon.</p> <p>Suomi otti seuraavan kerran osaa, Suezin operaatioita huomattavasti mittavammalla joukolla, Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaoperaatioon Kyproksella. United Nations Peacekeeping Force in Cyprus-operaatioon Suomi osallistui vuodesta 1964. Operaatioon lähetettiin suomalainen rauhanturvapataljoona. Suomi jatkoi pataljoonan vahvuisen rauhanturvajoukkonsa pitämistä Kyproksen operaatioissa aina vuoteen 1977.</p> <p>Tutkimuksella on haettu vastausta rauhanturvaajien koulutuksen kehittymiseen vuosina 1956 – 1969. Alakysymyksillä selvitetään konkreettisia muutoksia koulutuksen käytännön toteuttamisessa ja syitä mahdollisiin muutoksiin rauhanturvaajien koulutuksessa.</p> <p>Tutkimuksen päätutkimuskysymyksenä on:</p>	

Miten rauhanturvaajien koulutus Suomessa ja operaatioalueella kehittyi vuosina 1956 - 1969?

Alatutkimuskysymyksinä ovat:

- Mitkä olivat taustat Suomen osallistumiselle rauhanturvaamiseen 1950- ja 1960-luvuilla?*
- Miten Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen komppaniat oli organisoitu ja miten komppaniat perustettiin vuosina 1956 ja 1957?*
- Miten Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Komppanioiden koulutus toteutettiin ja mitä koulutus sisälsi?*
- Miten Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Pataljoonat oli organisoitu ja miten pataljoonat perustettiin vuosina 1964 - 1969?*
- Miten Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Pataljoonien koulutus toteutettiin ja mitä koulutus sisälsi?*

Koulutuksellisesta näkökulmasta Suomen osallistuminen rauhanturvaamistoimintaan tuntuu yllättäneen koko organisaation. Ensimmäisen joukon koulutukseen ei ollut varauduttu, vaan joukko perustettiin kiireisellä aikataululla. Puolustusvoimien vähäinen kiinnostus ei tukenut koulutuksen antamista, vaan osittain rauhanturvaamiseen liittyvät asiat koettiin painolastiksi muutenkin vähäisillä resursseilla toimiville puolustusvoimille.

Suezin operaation jälkeen Suomen rauhanturvaamisessa joukoilla tulee kohtuullisen pitkä tauko. Osallistumistauon aikana Suomi aloitti oman rauhanturvaamiskonseptinsa luomisen tiiviissä yhteistyössä muiden pohjoismaiden kanssa. Pysyvässä valmiudessa olevan pataljoonan oli suunniteltu olevan valmiudessa vuoden 1964 lopusta eteenpäin. Pitkälle edenneet valmistelut keskeytyvät joukko-
pyyntöön Kyprokselle. Kyproksen joukon valmistelussa ei kuitenkaan hyödynnetty pysyväksi suunnitellun joukon perustamista tai koulutusta. Kyproksen joukkoa lähdettiin kokoamaan Suezin mallin mukaan etsimällä vapaaehtoisia. On kuitenkin huomioitavaa, että Kyprokselle lähdettäessä Suomella oli jo kokemusta operaatioista ja ainakin suhteita muihin rauhanturvaamiseen osallistuviin maihin oli luotu. Ensimmäisen Kyprokselle lähetetyn joukon koulutukseen Suomessa oli panostettu huomattavasti enemmän kuin Suezille lähtöön.

Merkittävänä koulutuksellinen muutos rauhanturvaajien koulutuksessa on YKSP/ täydennysosaston perustaminen Niinisalon varuskuntaan. Ensimmäisen kerran rauhanturvaajien koulutusta keskitetään samaan paikkaan ja täydennysosasto määrätään orgaaniseksi osaksi Satakunnan Tykistörykmenttiä.

Lähempänä 1970-lukua koulutukseen alkaa esiintyä selkeä jatkumo Suomessa annetun ja operaatioalueella annetun koulutuksen välillä. Suomessa järjestetyissä koulutus- ja valintatilaisuuksissa 75 prosenttia ajasta kuitenkin käytettiin muihin asioihin kuin koulutukseen. Suomessa koulutettiin edelleen vain perusluennot, perusammunnat ja sulkeisjärjestysharjoituksia. Operaatioalueella keskityttiin taistelukoulutukseen, sulkeisjärjestysharjoituksiin ja kieliopintoihin.

Rauhanturvaamiskokemusta omaavien henkilöiden käyttäminen hyödyksi on ollut omiaan koulutuksen kehittymisessä. YKSK 1 ja YKSK 2 komppanioiden päälliköt toimivat myöhemmin YKSP 1 ja YKSP 2 komentajina.

YK-koulutuskeskusta ja sen edeltäjää YKSP/ Täydennysosastoa voidaan pitää rauhanturvaajien koulutusta koordinoivana ja resursseja kokoavana osastona. Operaatiosta ja tarkastusmatkoilta saatu palaute pystyttiin kokoamaan yhteen paikkaan ja hyödyntämään seuraavien joukkojen koulutuksessa. Operaatioista saatua palautetta voitiin täydentää valinta- ja koulutustilaisuuksista saadulla palautteella.

AVAINSANAT

Rauhanturvaaminen, Kriisinhallinta, Rauhanturvaaja, Yhdistyneet Kansakunnat, Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Komppania, Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Pataljoona, YK-Koulutuskeskus

RAUHANTURVAAJIEN KOULUTUKSEN KEHITTYMINEN VUOSINA 1956 - 1969

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	TUTKIMUKSEN AIHE, YLEINEN TAUSTA.....	1
1.2	AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET.....	2
1.3	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET.....	4
1.4	TUTKIMUKSEN NÄKÖKULMA.....	4
1.5	RAJAUKSET.....	5
1.6	KESKEISTEN KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY.....	5
1.7	KESKEINEN LÄHDEMATERIAALI.....	7
2	RAUHANTURVAAMISEN TAUSTA	9
2.1	SUOMEN OSALLISTUMINEN UNEF I OPERAATIOON.....	10
2.2	SUOMEN OSALLISTUMINEN UNFICYP OPERAATIOON.....	12
2.3	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	15
3	YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN SUOMEN KOMPPANIA	17
3.1	KOMPPANIOIDEN PERUSTAMINEN JA ORGANISAATIO VUOSINA 1956 - 1957.....	18
3.2	KOMPPANIOIDEN KOULUTUS VUOSINA 1956 – 1957.....	19
3.2.1	YKSK KOULUTUKSEN SISÄLTÖ VUOSINA 1956 - 1957.....	20
3.3	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	22
4	YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN SUOMEN PATALJOONA	24
4.1	PATALJOONIEN PERUSTAMINEN JA ORGANISAATIO VUOSINA 1964 - 1969.....	25
4.2	PATALJOONIEN KOULUTUS VUOSINA 1964 - 1969.....	26
4.2.1	YKSP KOULUTUKSEN SISÄLTÖ VUOSINA 1964 - 1969.....	30
4.3	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	34
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	36

LÄHTEET

RAUHANTURVAAJIEN KOULUTUKSEN KEHITTYMINEN VUOSINA 1956 - 1969

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen aihe, yleinen tausta

”Me Yhdistyneiden kansakuntien kansat, vakaana tahtonamme pelastaa tulevat sukupolvet sodan vitsaukselta, joka jo kahdesti nykypolven eläessä on tuottanut ihmiskunnalle sanomattomia kärsimyksiä ...

... yhdistää voimamme kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi ... ”¹

Suomi haki Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenyyttä jo 1947 Suomen rauhansopimuksen tultua voimaan, mutta jäsenyys hyväksyttiin vasta 1955. Suomi osallistui ensimmäistä kertaa yleiskokouksen toimintaan syksyllä 1956, jolloin ennen varsinaista syysistuntoa pidettiin kaksi kiireellistä kokousta, joissa käsiteltiin ensin Suezin ja sitten Unkarin kriisiä. Unkarin kriisissä oli voimakas itä – länsi – asetelma, mutta Suezin kriisissä Suomen ei tarvinnut asettua kummallekaan puolelle. Sekä Yhdysvallat että Neuvostoliitto olivat operaation kannalla.² Marraskuussa 1956 hyväksyttiin päätöslauselma ja perustettiin Yhdistyneiden Kansakuntien Lähi-idän valvontajoukko eli United Nations Emergency Force (UNEF). Valvontajoukon tehtävänä oli valvoa Israelin, Ranskan ja Iso-Britanian sotilasyksiköiden poistumista Egyptistä. Ensimmäistä kertaa Yhdistyneiden Kansakuntien alainen aseistettu osasto perustettiin rauhan turvaamiseksi kriisialueella.³

Suomen hallitus vastasi kolme tuntia Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin virallisen tiedustelun jälkeen osallistuvansa Yhdistyneiden Kansakuntien Lähi-idän valvontajoukkoon. Suomalainen jouk-

¹ Yhdistyneet Kansakunnat (2012): Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirja. <<http://www.unric.org/fi/perustietoa-yksta/13>> viitattu 18.9.2012.

² Visuri, Pekka (2007): Suomi kylmässä sodassa. Otavan kirjapaino Oy, Keuruu. 163.

³ Törnudd, Klaus (2005): Historiallinen katsaus Suomen YK-jäsenyyteen. Alustus luentosarjassa Suomi ja muuttuva YK. <<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=65354&nodeid=15153&contentlan=1&culture=fi-FI>> (2005) Viitattu 18.9.2012.

ko oli ensimmäinen, jonka presidentti Gamal Abdel Nasser hyväksyi.⁴ Suomalainen rauhanturvajoukko osallistui operaatioon vuoden 1956 marraskuusta vuoden 1957 joulukuuhun asti. Suomalainen osasto oli komppanian kokoinen.⁵ Suomi päätti kahden puolivuotiskauden jälkeen lopettaa osallistumisensa UNEF - operaatioon. Lyhydestään huolimatta operaatiota pidettiin menestyksenä suomalaisille rauhanturvaajille.⁶

Suomi otti seuraavan kerran osaa, Suezin operaatioita huomattavasti mittavammalla joukolla, Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaoperaatioon Kyproksella.⁷ United Nations Peacekeeping Force in Cyprus-operaatioon Suomi osallistui vuodesta 1964⁸. Operaatioon lähetettiin suomalainen rauhanturvapataljoona, jonka vahvuus nousi suurimmillaan noin tuhanteen sotilaaseen⁹. Suomi jatkoi pataljoonan vahvuisen rauhanturvajoukkonsa pitämistä Kyproksen operaatiossa aina vuoteen 1977¹⁰. Operaatiossa jatkettiin pienemmillä osastoilla aina vuoteen 2005¹¹.

1.2 Aikaisemmat tutkimukset

Varsinaista rauhanturvaajien koulutusta käsittelevää tutkimusta ei ole aikaisemmin tehty. Yeverstilutnantti evp Seppo Alahonko on tehnyt historiikin YK-koulutuskeskuksesta, jossa sivutaan koulutusta ja koulutusjärjestelmää. Historiikissa käsitellään YK-koulutuskeskuksen merkitystä ja asemaa Suomen rauhanturvajärjestelmässä sekä Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistointaympäristössä.

Everstilutnantti Seppo Alahonko on tehnyt myös tutkimuksen Cambridgen yliopistossa aiheena ”The United Nation peacekeeping operations in Lebanon 1978 – 1990”. Tutkimuksessa on alueen erityis-

⁴ Törnudd Klaus (2005).

⁵ Alahonko, Seppo (1999): CEASE-FIRE YK-koulutuskeskus 1969 – 1999. Gummerrus Kirjapaino Oy, Jyväskylä, 8.

⁶ Kronlund, Jarl – Valla, Juha (1996): Suomi rauhanturvaajana 1956 - 1990. WSOY, Porvoo, 127.

⁷ Kronlund – Valla, 399.

⁸ United Nations (2012a): Establishment of UNFICYP. United Nations Peacekeeping Force in Cyprus.

<http://www.unficy.org/nqcontent.cfm?a_id=1354&tt=graphic&lang=11>.viitattu 18.9. 2012.

⁹ Ulkoasiainministeriö, Poliittinen osasto, Turvallisuuspolitiikan yksikkö (2005): Suomen osallistumisen päättäminen Kyproksen UNFICYP – rauhanturvaoperaatiossa (United Nations Peacekeeping Force in Cyprus). Muistio 21.04.2005, UTP 12/2005.

<<http://217.71.145.20/TRIPviewer/show.asp?tunniste=UTP+12/2005&base=ueasia&palvelin=www.eduskunta.fi&f=WORD>>. viitattu 18.9.2012.

¹⁰ United Nations (2012a): Establishment of UNFICYP. United Nations Peacekeeping Force in Cyprus.

<http://www.unficy.org/nqcontent.cfm?a_id=1354&tt=graphic&lang=11>.viitattu 18.9. 2012.

¹¹ Puolustusvoimat (2010) : Operaatiohistoria.

http://www.puolustusvoimat.fi/portal/puolustusvoimat.fi/?1dmy&urile=wcm%3apath%3a/SU+Puolustusvoimat.fi/Puolustusvoimat.fi/Puolustusvoimat/Kansainvalinen+yhteistyö/Kansainvalinen_kriisinhallinta/Perustietoa+kriisinhallinnasta/Operaatioiden+historia/. Viitattu 18.9.2012.

ongelmien lisäksi pohdittu operaatiota edeltävän koulutuksen merkitystä onnistuneen tehtävien hoidon kannalta.

Osmo Apunen ja Pekka Autti ovat teoksessaan ”Yhdistyneiden kansakuntien rauhanturvajoukot” (1966) analysoineet vuosina 1956-1965 perustettujen rauhanturvaoperaatioiden perustamista ja toimintaa.

Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamisoperaatioista on julkaistu useita tutkimuksia, joissa kuitenkin keskitytään lähinnä operaatioiden poliittiseen osuuteen ja rauhanturvaamisen kehitykseen. Ulkomaisista julkaisuista tällainen on esimerkiksi Willian J. Durchin toimittama teos ”The Evolution on UN peacekeeping”, jossa käsitellään kaikki YK:n vuoteen 1992 asti käynnistyneet operaatiot. Durch keskittyy teoksessaan lähinnä mandaatteihin, rahoitukseen sekä operaatioiden menestykseen.

Rauhanturvaamisen historiaa ja taustoja on käsitelty laajemmin vuonna 1996 julkaistussa Jarl Kronlundin ja Juha Vallan tutkimuksessa ”Suomi rauhanturvaajana 1956 – 1990”. Kronlundin ja Vallan tutkimus keskittyy enemmän rauhanturvaamisen poliittiseen historiaa kuin rauhanturvaajien koulutukseen. YK-joukkojen voimankäyttöön ovat perehtyneet Trevor Findlay 2002 tutkimuksessaan ”The use of force UN peace operations” sekä Juha Suominen vuonna 1998 tutkimuksessaan ”Sotilaita ilman vihollisia: Suomalaiset valvontajoukot ja niiden voimankäyttö”.

Kadetti Heikki Kuula on omassa pro gradussaan käsitellyt suomalaisten rauhanturvajoukkojen huoltoa Suezille vuosina 1956 – 1957 ja Kyproksella vuosina 1964 – 1977. Kuulan Pro gradussa ei kuitenkaan käsitellä rauhanturvaajien koulutusta. Rauhanturvaamiseen liittyvät taustojen osalta kadetti Kuulan pro gradussa ja tässä tutkielmassa on yhteneviä osuuksia, kuitenkin eri näkökulmista käsiteltynä.

1.3 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tarkoituksena on hakea vastausta rauhanturvaajien koulutuksen kehittymiseen vuosina 1956 – 1969. Alakysymyksillä selvitetään konkreettisia muutoksia koulutuksen käytännön toteuttamisessa ja syitä mahdollisiin muutoksiin rauhanturvaajien koulutuksessa. Alakysymykset pyrkivät lisäksi selvittämään miten ulkopuoliset tekijät ovat vaikuttaneet koulutukseen.

Tutkimuksen päätutkimuskysymyksenä on:

Miten rauhanturvaajien koulutus Suomessa ja operaatioalueella kehittyi vuosina 1956 - 1969?

Alatutkimuskysymyksiä ovat:

Mitkä olivat taustat Suomen osallistumiselle rauhanturvaamiseen 1950- ja 1960-luvuilla?

Miten Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen komppaniat oli organisoitu ja miten komppaniat perustettiin vuosina 1956 ja 1957?

Miten Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Komppanioiden koulutus toteutettiin ja mitä koulutus sisälsi?

Miten Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Pataljoonat oli organisoitu ja miten pataljoonat perustettiin vuosina 1964 - 1969?

Miten Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Pataljoonien koulutus toteutettiin ja mitä koulutus sisälsi?

1.4 Tutkimuksen näkökulma

Tutkimuksessa tarkastellaan kahta YK:n operaatiota: United Nations Emergency Force 1 (UNEF 1) ja United Nations Peacekeeping Force in Cyprus (UNFICYP). Tutkimuksen perusteena on ajatus siitä, että operaatioiden luonne muokkaa operaatioon valmistavaa koulutusta. Merkittävä konteksti on ajanjaksolla maailmassa vaikuttanut kylmä sota ja sen vaikutus Suomen ulkopoliittikkaan.

Viitekehys

Tutkimuksen viitekehys on esitelty kuvassa 1.

KUVA 1

1.5 Rajaukset

Tutkimus on rajattu käsittelemään ainoastaan joukkokokonaisuuksina operaatioon lähteneiden rauhanturvaajien koulutusta. Tutkimuksessa käsitellään operaatioalueella annettavaa koulutusta silta osin, kuin koulutuksella on ollut oleellista merkitystä joukon koulutuskokonaisuuden kannalta. Ajallisesti tutkimus tullaan rajaamaan alkavaksi Suomen päätöksestä osallistua UNEF 1 Nations Emergency Force 1- operaatioon. Tutkimus käsittelee rauhanturvaajien koulutusta vuodesta 1956 vuoteen 1969, jolloin perustettiin virallisesti Suomen YK-koulutuskeskus. Tutkimuksessa tullaan huomioimaan YK-koulutuskeskuksen perustamisen koulutukseen aiheuttamat muutokset.

Operaatioon henkilökohtaisesti valmistava koulutus on rajattu sen laajuuden takia pois esipuseerikurssin tutkielmasta, vaikka se onkin osa suomalaista rauhanturvaajien koulutusta.

1.6 Keskeisten käsitteiden määrittely

Tutkimukseeni liittyvistä käsitteistä keskeisimpiä ovat rauhanturvaaminen, rauhanturvaoperaatio, koulutusjärjestelmä sekä yksittäisten operaatioiden lyhenteet ja taustat. Tutkimukseen liittyvät käsitteet määritellään seuraavasti:

Rauhanturvaaminen, nykyisellä termistöllä kriisinhallinta

Kriisinhallinta on kansainvälisen yhteisön toimia konfliktien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi, osapuolten väkivallankäytön lopettamiseksi, aiheutettujen tuhojen korjaamiseksi sekä kriisialueen turvallisuuden, vakauden ja yhteiskunnan toimintojen sekä oikeusjärjestelmän palauttamiseksi. Kriisinhallinta jakaantuu sotilaalliseen ja siviilikriisinhallintaan”.¹²

Rauhanturvaoperaatio, nykyisellä termistöllä kriisinhallintaoperaatio

Yhdistyneiden Kansakuntien, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (ETYJ), Euroopan unionin (EU) taikka muu kansainvälinen järjestö tai maaryhmän toimeenpanema yleensä alueellinen toimi, jolla on asetetut tavoitteet.¹³

Operaatioalue

Kullekin rauhanturvaoperaatiolle erikseen määritelty maantieteellinen alue, jolla operaation mandaatti ja toimintavaltuudet ovat voimassa. Operaatioalueeseen voi sisältyä myös rauhanturvaoperaation tukemisalueet.

Koulutus

Tutkimuksessa koulutuksella tarkoitetaan rauhanturvaoperaatioon valmistavaa tai aikaisempaa koulutusta kertaavaa koulutusta, jossa rauhanturvaajalle koulutetaan riittävät tiedot ja taidot toimimiseen omassa tehtävässään ja rauhanturvaamisen toimintaympäristössä operaatioalueella.

YK-toimisto

Puolustusministeriössä rauhanturvaamisen valmisteluista ja toiminnan ylläpidosta vastannut elin. Myöhemmin vuosina toimisto tunnettiin nimellä Puolustusministeriön rauhanturvaamistoiminnan vastuualue (RTTVA). YK-toimisto ja RTTVA on lakkautettu ja toiminnot siirretty pääsoiltaan Pääesikuntaan.¹⁴

UNEF 1 Nations Emergency Force 1

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri Dag Hammarskjöldin vuonna 1956 perustama Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvajoukko. Joukon tehtävänä oli Egyptin ja Ranskan, Iso-Britannia ja Is-

¹² Kenttäohjesääntö (2007): Ohjesääntönumero 202. Edita Prima Oy, Helsinki, 99.

¹³ Laki sotilaallisesta kriisinhallinnasta 211/2006.

¹⁴ Levänen, Hannu (2001): RTTVA:n (ex-YK-toimiston) toiminnot siirrettiin vuoden vaihteessa Pääesikuntaan. Tiivistelmä eversti Pekka Majurin joulunaluspuheesta. Sinibaretti 1/2001. <http://www.rauhanturvaajaliitto.fi/lehti/1_01/rttva.htm> Viitattu 1.4.2013.

raelin muodostaman liittouman välisen selkkauksen jälkihoito. Aseellisen selkkaus alkoi strategisesti tärkeän Suezin kanavan hallinnasta ja se käytiin pääosin Siinain alueella.¹⁵

UNFICYP United Nations Peacekeeping Force in Cyprus

Yhdisteiden Kansakuntien rauhanturvaamisoperaatio Kyproksella. Operaatio käynnistettiin turvallisuusneuvoston päätöksellä vuonna 1964. Syynä operaation perustamiseen oli Kyproksen vuonna 1963 alkanut sisällissota. Turkki miehitti Kyproksen pohjoisosan vuonna 1974.¹⁶

Yhdistyneitten Kansakuntien Suomen Pataljoona

Suomen Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamisoperaatioon Kyproksella lähettämä joukko.¹⁷

Uniting For Peace – resoluutio

Resoluutiolla voidaan viedä asioiden käsittely turvallisuusneuvostolta Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokoukselle. Käsittely viedään yleiskokoukseen yleensä, mikäli Turvallisuusneuvosto ei saavuta yhteistä näkemystä asiasta ja tämän vuoksi kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta ei saada ylläpidettyä.¹⁸

Operaatiokertomus

Henkilön tai organisaation laatima kertomus, joka laaditaan operaatiosta palaamisen jälkeen tai omaan tehtävän vaihtamiseen liittyen. Kertomuksessa kuvataan yleensä kulunut kausi, oma palvelusaajan tapahtumat ja annetaan suosituksia ja ohjeita tulevia rotaatioita varten.

1.7 Keskeinen lähdemateriaali

Tutkimuksessa käytetty aineisto on pääosiltaan puolustusvoimien asiakirjoja, lähinnä koulutussuunnitelmia ja koulutuskäskyjä. Kansallisarkiston materiaali on varsin kattavaa, mutta osaltaan tiettyjä käskyjen liitteitä puuttuu tai ne ovat epätäydellisiä. Näitä täydennetään aikaisemmin julkaistuilla kotimaisilla ja kansainvälisillä tutkimuksilla, artikkeleilla sekä kirjallisuudella. Suomen rauhanturvaamista

¹⁵ United Nations (2003): Completed Peacekeeping Operations. Middle East. First United Nations Emergency Force UNEF I. <<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/past/unefi.htm>>. Viitattu 18.9.2012.

¹⁶ United Nations (2012c): About UNFICYP. United Nations Peacekeeping Force in Cyprus. <http://www.unficyp.org/nqcontent.cfm?a_id=778&tt=graphic&lang=11>. Viitattu 18.9.2012.

¹⁷ Palmu, Pentti (1985): ”Tuli lakkaa” - Suomalaiset valvontajoukot 1956 – 1985. Painokartio Oy, Helsinki, 83.

¹⁸ Tomuschat, Christian (2008): Uniting for Peace General Assembly resolution 377(V) New York 3 November 1950. Audiovisual Library of International Law, United Nations. <<http://untreaty.un.org/cod/avl/ha/ufp/ufp.html>>. Viitattu 28.12.2012.

käsitteleviä lakeja käytetään lähteenä niiltä osin, kun niillä on vaikutusta koulutusjärjestelmän rakentamiseen, esimerkiksi koulutusaikojen maksimipituuksien määräytymisessä. Tutkimuksessa pidättyään puolustusvoimien sisäisessä käsitteistössä siten kuin puolustusvoimat ovat ne oman toimintansa osalta määritelleet.

Puolustusvoimien lähteiden lisäksi seuraavilla julkaisuilla täydennetään lähdeaineistoa:

Rauli Virtasen teos ”Suezilta Afganistaniin” (2011) käsittelee suomalaisen rauhanturvaamisen historiaa niin artikkeleiden kuin myös henkilökohtaisten tarinoiden kautta. Jorma Reinimaa (2006) käsittelee teoksessaan ”YK-kenraalin puumiekka – Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen komppania 1956–1957” suomalaisten osuutta UNEF-joukkojen perustamiseen ja toimintaan. Reinimaan teos perustuu kirjoittajan omiin kokemuksiin operaatiosta. Everstiluutnantti Pentti Palmu (1985) käsittelee suomalaisia valvontajoukkoja ja joukkojen taustoja teoksessaan ”Tuli lakkaa, suomalaiset valvontajoukot 1956 – 1985”. Palmu työskenteli pääesikunnan tiedotustoimiston päällikkönä vuosina 1968 – 1971. Palmu kirjoitti teoksensa jäätyään eläkkeelle. Teokset eivät ole tutkimuksia, mutta niiden avulla on mahdollista saada kuva suomalaisten rauhanturvaajien tuntemuksista ja mielikuvista operaatioon valmistavasta koulutuksesta.

Vuosien 1966 – 1969 lähteenä käytetään everstiluutnantti Seppo Alahongon (1999) teosta ”Cease-Fire, YK-koulutuskeskus 1969 – 1999”, jossa Alahonko käsittelee YK-koulutuskeskuksen perustamisen ja sivuaa koulutusjärjestelmää. Alahongon kirja on kirjoitettu historiikiksi, mutta tieteellisen tutkimuksen keinoin ja se perustuu lähinnä puolustusvoimien virallisiin asiakirjoihin sekä YK-koulutuskeskuksessa työskennelleiden henkilöiden haastatteluihin. Alahongon kirjaa voidaan pitää luotettavan lähteenä juuri puolustusvoimien virallisen materiaalin suuren määrän takia.

Lähdemateriaalia on täydennetty eri kirjoittajien artikkeleilla, joita on julkaistu Sotilasaikakauslehdessä sekä Jalkaväen vuosikirjassa.

Arkistolähteitä voidaan pitää luotettavina lähteinä. Materiaali on joko puolustusvoimien henkilökunnan virkatyönä tai rauhanturvajoukoissa palvelleiden henkilöiden tuottamia käskyjä ja kertomuksia. Erilaiset raportit ja kertomukset tähtäävät toiminnan kehittämiseen. Rauhanturvajoukoissa palvelleiden tuottamaa virallista materiaalia kuvastaa yleinen toiminnan kehittämiseen tähtäävä kriittisyys.

Lähdeaineistoon kuuluva haastattelu tehtiin YKSK:n killan kokouksessa. Haastattelua varten oli tehty haastattelurunko helpottamaan haastattelun toteuttamista. Haastattelun tuloksia tukevat muut YKSK:n killan kokouksen aikana YKSK:n veteraanien kanssa käydyt keskustelut.

2 RAUHANTURVAAMISEN TAUSTA

”Jos turvallisuusneuvosto katsoo, että 41 artiklassa edellytetyt toimet ovat riittämättömät, tai jos ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi, se saattaa ryhtyä sellaiseen toimintaan ilma-, meri- tai maasotavoimien avulla, jota se pitää tarpeellisena kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tai palauttamiseksi. Sellaiseen toimintaan voi sisältyä mielenosoituksia, saartoja tai muita Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenten ilma-, meri tai maasotavoimien operaatioita”¹⁹

Määritelmä antoi Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvostolle mahdollisuuden puuttua maailman kriiseihin tarvittaessa sotilaallisella voimalla. Neuvostoliitto pyrki 1950-luvulle asti estämään turvallisuusneuvoston päätöksenteon, jolloin länsivallat alkoivat etsiä kiertomahdollisuutta Neuvostoliiton veto-oikeuteen turvallisuusneuvostossa. Kiertomahdollisuus syntyi, kun Korean kysymys vietiin yleiskokoukseen, jossa saatiin aikaan Uniting For Peace – resoluutio.²⁰

Vuoteen 1956 mennessä ei konkreettisia rauhaa edistäviä toimia oltu toteutettu kuitenkaan ja Yhdistyneiden Kansakuntien uskottavuus rauhan ylläpitäjänä oli kyseenalaistettu²¹. 1950-luvun puolen välin jälkeen alkanut kehitys kuitenkin tosiasiallisesti muutti Yhdistyneiden Kansakuntien roolin, nostaa sen keskeisimmäksi toimijaksi. Muutokseen vaikutti useita syitä, mutta tärkeimpänä lienee siirtomavallan sortuminen.²²

Yhdistyneet Kansakuntien 1948 aloittama sotilastarkkailijaoperaatio United Nations Truce Supervision Organisation (UNTSO)²³, ei vielä edustanut varsinaista taistelutoimiin kykenevien asevoimien käyttöä rauhanturvaamiseen. Ensimmäinen varsinainen rauhanturvaoperaatio aloitettiin Suezin kriisin

¹⁹ Kronlund – Valla, 40.

²⁰ Kronlund – Valla, 48.

²¹ Kronlund – Valla, 48.

²² Kronlund – Valla, 49.

²³ Holma, Heikki (2010): Perinteisestä rauhanturvaamisesta kriisien hallintaan ja ennaltaehkäisyyn. Teoksessa Holma, Heikki – Aukeala, Raimo – Asplund, Tom – Heikkinen, Esko – Jalkanen, Juha – Levänen, Hannu – Tanhuanpää, Asko – Wirén, Kimmo (toim.): Suomen Rauhanturvaajaliitto 1968 – 2008. Tammerprint Oy, Tampere.100.

myötä vuonna 1956.²⁴ Suezin operaation nimeksi tuli First United Nation's Emergency Force (UNEF I)²⁵.

Suomen päästyä Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi se lähinnä seurasi toimintaa kuin teki aloitteita. Vaikeuksien välttäminen ja suurvaltapolitiikasta erillään pysyminen olivat lähinnä Suomen ohjenuorina.²⁶ Suomen Yhdistyneiden Kansakuntien valtuuskunnan ohje noudatteli tätä ohjenuoraa:

”Valtuuskunnan on noudatettava Suomen pyrkimystä pysyä suurvaltojen eturistiriitojen ulkopuolella; tämän mukaisesti sen tulee pyrkiä edistämään sellaisia ratkaisuja, jotka ovat omiaan saamaan kaikkien suurvaltojen kannatusta; sen tulee kaihtaa kaikkia ristiriitojen aikaansaamista, ylläpitämistä tai syventämistä edistäviä toimenpiteitä; sen tuleen pidättäytyä kannanotosta, jollei mainittua pyrkimystä käy muuten toteuttaminen.”²⁷

2.1 Suomen osallistuminen UNEF I operaatioon

Pohjoismaat ja Kanada saivat keskeisen roolin Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin Dag Hammarskjöldin suunnitelmassa valvontajoukoiksi Suezin kriisiin²⁸. Yleiskokous oli päättänyt aikaisin aamulla 4. marraskuuta 1956 antaa pääsihteerille tehtäväksi laatia suunnitelma kansainvälisten joukkojen lähettämisestä Suezille. Jo iltapäivällä 4. marraskuuta Pohjoismaiden edustajat kutsuttiin pääsihteerin luokse.²⁹ Suomen vastausta joukkojen lähettämisestä odotettiin jo 5. marraskuuta³⁰.

Tasavallan vasta puolivuotta virassa ollut presidentti Urho Kekkonen joutui tekemään päätöksen joukkojen lähettämisestä.³¹ Kekkonen päätti hyväksyä joukkojen lähettämisen osana aktiivista puolueettomuuspolitiikkaa³². Muina perusteluina on nähty Kekkosen halu kiittää Yhdistyneitä Kansakuntia jäsenyydestä tai yksinkertaisesti, koska Suomelta pyydettiin joukkoja operaatioon.³³ Oleellista

²⁴ Holma, Heikki, 100.

²⁵ United Nations (2010): United Nations Peacekeeping. Early years. <<https://www.un.org/en/peacekeeping/operations/early.shtml>> viitattu 28.12.2012.

²⁶ Kronlund – Valla, 113.

²⁷ Kronlund – Valla, 114.

²⁸ Bowett, D.W.(1964): United Nations Forces – A legal study of United Nations practice. Stevens&Sons, Lontoo, 111.

²⁹ Kronlund – Valla, 116.

³⁰ Reinimaa, Jorma (2006): YK-kenraalin puumiekka – Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Komppania 1956 – 1957. Kaarinan Tasopaino Oy, Kaarina, 31.

³¹ Kronlund – Valla, 113.

³² Penttilä, Risto E. J. (1991): Finland's search for security through defence 1944 – 89. Macmillan, Lontoo, 78.

³³ Suomi, Juhani (1992): Urho Kekkonen 1956 – 1962 Presidentti. Otava, Helsinki, 63-64.

päätöksessä on kuitenkin se, että päätös joukoista tehtiin Uniting for Peace –resoluution perusteella ja Neuvostoliitto vastusti joukkojen lähettämistä peruskirjan vastaisena³⁴.

Joukon lähettäminen edellytti kuitenkin yleensäkin eduskuntakeskustelua, mutta erityisesti keskustelua käytiin joukon rahoituksesta. Vuonna 1956 ei tunnettu vielä termiä rauhanturvajoukot. Joukon lähettämiseksi operaatioon jouduttiin laatimaan Suomen ensimmäinen rauhanturvaamista käsittelevä laki vuonna 1956³⁵. Laissa käsiteltiin ainoastaan Suomen komppaniaa, koska muita vastaavia rauhanturvaamisoperaatioita ei ollut näköpiirissä³⁶.

Laissa Lähi-idän suomalaisista valvontajoukoista säädettiin ensimmäistä kertaa Suomen historiassa. Valvontajoukkolaki hyväksyttiin käsittelyssä 7.12.1956. Laissa säädettiin joukko koostuvaksi vapaaehtoisista ja edellytettiin henkilöstön sitoumuksen operaatioon ja joukkoon tehtäväksi kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Tarkempien määräysten antamisoikeus annettiin Puolustusministeriölle.^{37 38}

Eduskuntakeskusteluissa Suomen rauhanturvahanketta ei vastustettu, mutta silloisen Suomen Kansan Demokraattisen Liiton edustajat esittivät varauksia liittyen operaation tosiasialliseen luonteeseen. SKDL:n edustajat pelkäsivät joukkoja käytettävän Egyptiä vastaan ja operaatiolla haviteltavan Korean sodan kaltaista operaatiota.³⁹

Tasavallan presidentti antoi 13. marraskuuta 1956 valtioneuvoston kokouksessa varsinaisen suostumuksensa siihen, että Suomen kontribuutio UNEF I operaatioon on 250 sotilasta käsittävä joukko. Joukko liitetään Yhdistyneiden Kansakuntien valvontajoukkoihin. Tässä vaiheessa eduskuntakäsittelyssä ei enää ollut eriäviä mielipiteitä.⁴⁰ Suomen osasto lähti toimialueelle 10. joulukuuta vuonna 1956⁴¹.

³⁴ Higgins, Rosalyn (1969): *The United Nations Peace-keeping 1946 – 1967*. Oxford University Press, London.

³⁵ Laki suomalaisista valvontajoukoista Lähi-idässä 584/56.

³⁶ Laki suomalaisista valvontajoukoista Lähi-idässä 584/56.

³⁷ Tikkanen, Teuvo (2010): *Poliittiset puolueet ja Suomen YK-joukkojen lähtö Suezille 1956*. Teoksessa Holma, Heikki – Aukeala, Raimo – Asplund, Tom – Heikkinen, Esko – Jalkanen, Juha – Levänen, Hannu – Tanhuanpää, Asko – Wirén, Kimmo (toim.): *Suomen Rauhanturvaajaliitto 1968 – 2008*. Tammerprint Oy, Tampere, 123.

³⁸ Laissa säädettiin lisäksi palvelussuhteen päättymistä koskevista määräyksistä, sotaväen rikoslain ja sotaväen järjestysäännön soveltamisesta, käskettiin noudatettavaksi rauhanajan säädöksiä, määritettiin palkkaussäädökset ja päivärahasäädökset, valtion palveluksessa olevaa koskevat määräykset sekä päivärahan ja luontaisetujen verottomuudesta.

³⁹ Kronlund – Valla, 122.

⁴⁰ Tikkanen, Teuvo, 127.

⁴¹ Reinimaa, Jorma, 46.

Suomi osallistui UNEF I operaatioon vain kahden kuuden kuukauden mittaisen jakson verran. Valtioneuvosto teki 6.5.1957 päätöksen osallistumisen jatkamisesta. Suomen komppania vaihdettiin tuona aikana kerran, ja noin kolmasosa joukosta jatkaa operaatiossa toisen kuuden kuukauden rotaation. Toisen joukon kokonaisvahvuus pidettiin ensimmäisen osaston kaltaisena.⁴²

Suomen päätös vetäytyä UNEF I operaatiosta perustui pitkälti operaation kustannuksiin liittyviin kysymyksiin. Suomen YK-suurlähettiläs sai 9. maaliskuuta vuonna 1957 ohjeen tarvittaessa uhata Yhdistyneitä Kansakuntia joukkojen poisvetämisellä, mikäli kustannuskysymyksiin ei saada vastauksia. Suomen hallitus edellytti Yhdistyneiltä Kansakunnilta sopimusta kustannuksien jakamisesta.⁴³

Operaation rahoituskysymys ratkesi 28. huhtikuuta pääsihteeri Dag Hammarskjöldiltä saatuun vakuutukseen, että Yhdistyneet Kansakunnat korvaisivat Suomelle kaikki menot toiselta puolivuotiskaudelta, jonka suomalainen joukko osallistuu UNEF I operaatioon. Ensimmäisen puolivuotiskauden kuluista korvattaisiin osa.⁴⁴

Rahoituskysymys ei kuitenkaan muodostunut perimmäiseksi kysymykseksi Suomen vetäytymiselle operaatiosta., koska jo toukokuussa 1957 Suomi ilmoitti vetäytyvänsä operaatiosta. Operaatiosta vetäytyminen tuli yllätyksenä pääsihteeri Hammarskjöldille, joka oli toivonut, etteivät joukkoja lähettävät maat vetäisi joukkojaan neuvottelematta asiasta. Suomalainen joukko vedettiin pois huomattavasti muiden maiden joukkoja aikaisemmin.⁴⁵ Suomalainen joukko kotiutetaan Suomeen 19. joulukuuta vuonna 1957⁴⁶.

2.2 Suomen osallistuminen UNFICYP operaatioon

Suomi osallistui seuraavan kerran, joukkoja lähettävänä maana, Yhdistyneiden Kansakuntien operaatioon Kyproksen saarella⁴⁷. Suomelta oli pyydetty joukkoja jo aikaisemmin Kongon kriisiin, mutta presidentti Kekkonen oli kieltäytynyt lähettämästä suomalaisia joukkoja Kongon-operaatioon⁴⁸.

⁴² Tikkanen, Teuvo, 133.

⁴³ Kronlund – Valla, 125.

⁴⁴ Kronlund – Valla, 126.

⁴⁵ Kronlund – Valla, 127.

⁴⁶ Tervasmäki, Vilho (1978): Puolustushallinto sodan ja rauhan aikana 1939 – 1978. Arvi A. Karisto osakeyhtiö, Hämeenlinna, 456.

⁴⁷ Kronlund – Valla, 399.

⁴⁸ Kronlund – Valla, 132.

Suomen hallitus pyysi lisäselvityksiä joukkojen lähettämispyyntöstä Kyprokselle ja lisäselvitykset saatuaan otti myönteisen kannan joukkojen lähettämiseen neuvotteluissa 14. maaliskuuta 1964⁴⁹.

Suomen ulkopolitiikka oli muuttunut aktiivisemmaksi presidentti Kekkonen toisella kaudella. Suomi oli osallistunut yhteispohjoismaisten valvontajoukkojen suunnitteluun jo vuodesta 1963. Suunnitelmat olivat jo pitkällä Kyproksen kriisin puhjetessa. Suomelta ei kuitenkaan aluksi pyydetty joukkoja tulevaan operaatioon. Suomalaiset saivat tiedon joukkojen perustamissuunnitelmasta ruotsalaisten kautta.⁵⁰

Osallistuminen Kyproksen operaatioon ei ollut itsestään selvyys, vaikkakin operaatioon suhtauduttiin Suezin operaatiota positiivisemmin. Kyprokseen liittyvät suurvaltojen kysymykset herättivät epäilyksiä. Ulkoasianhallinto piti mahdollisena Suomen joutumista vaikeuksiin osallistumalla Kyproksen operaatioon. Rahoituskysymykset nousivat esiin Kyproksen operaation osallistumista käsiteltäessä, mutta poliittiset kysymykset olivat päällimmäiset operaatiosta kieltäytymistä puoltavat kysymykset.⁵¹

Kyproksen operaation oli saanut turvallisuusneuvostolta yksimielisen päätöslauselman, joka puolsi rauhaturvaoperaation aloittamista. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin antamassa selvityksessä luvattiin korvata operaatiosta aiheutuneita kuluja. Pääsihteerin selvityksen mukaan kulut korvataan rahastoista. Rahastot luotiin vapaaehtoisilla maksuilla.⁵²

Operaatioon pyydettiin pataljoonan kokoista joukkoa, jonka Suomi ilmoitti kykenevä muodostamaan kolmessa kuukaudessa. Suomen YK-edustajan mukaan kolmen kuukautta olisi liikaa, eikä joukko ehtisi mukaan operaatioon. Esityksiä ajan lyhentämiseksi tehtiin esittämällä käytettäväksi vapaaehtoisia varusmiehiä. Keskustelua käytiin myös pääesikunnan kustannusarvioista varusteiden ja kaluston osalta.⁵³

Osaltaan Suomen päätös osallistumisesta operaatioon oli Suezin operaatioita helpompi, koska pyyntö joukoista nähtiin kansainvälisen luottamuksen ja tunnustuksen osoitukseksi Suomen puolueettomuuspolitiikkaa kohtaan. Suomen osallistumispäätös mahdollisti myös Ruotsin osallistumisen. Ruotsi

⁴⁹ Palmu Pentti, 80.

⁵⁰ Kronlund – Valla, 138.

⁵¹ Kronlund – Valla, 140.

⁵² Palmu Pentti, 80.

⁵³ Kronlund – Valla, 141.

oli asettanut omien joukkojensa lähettämisen ehdoksi, että jokin toinen puolueeton maa osallistuu operaatioon omalla joukkokontribuutiollaan.⁵⁴

Vuonna 1964 laadittiin uusi valvontajoukkoja käsittelevä laki, joka mahdollisti kansallisesti joukon lähettämisen Kyproksen operaatioon. Edellinen laki vuodelta 1956 määritteli ainoastaan Suezin operaation perusteet. Laki suomalaisesta valvontajoukosta 276/1964 vahvistettiin 26. toukokuuta vuonna 1964. Uudessa laissa määritettiin Suomen asettamien valvontajoukkojen suurimmaksi vahvuudeksi 2000 sotilasta ja edelleen painotettiin joukon koostumista vapaaehtoisista.⁵⁵ Uuden lain mukaan valvontajoukkoon hyväksytyyn tuli allekirjoittaa palvelussitoumus, joka oli voimassa kuusi kuukautta joukkoon ilmoittautumisesta.⁵⁶

Suomen osaston etujoukko lähti toimialueelle 10. huhtikuuta vuonna 1964 ja joukon pääosat siirrettiin 25. huhtikuuta alkaen. Viimeinen kuljetuserä lähti Suomesta 28. huhtikuuta.⁵⁷ Joukon alueella saamat tehtävät viittasivat poliittis-hallinnolliseen suuntaan, eikä tehtävien hoitoa voitu katsoa suoritettavaksi sotilasjoukolla.⁵⁸

Ulkoministeriö lähetti 23. huhtikuuta kirjeen puolustusministeriölle, jossa rauhanturvajoukon komentajan tulee välittömästi ilmoittaa hallitukselle, mikäli hänen Yhdistyneiden Kansakuntien komentoketjua pitkin saamansa tehtävä on ristiriidassa Suomen hallituksen asettamien Kyproksen rauhanturvaamistoimintaan osallistumisen edellytysten kanssa. Hallitusta oli myös välittömästi tiedotettava, mikäli tehtävät olivat ristiriidassa Suomen kansallisten etujen kanssa.⁵⁹

UNFICYP oli saanut alkaessaan kolmen kuukauden mittaisen mandaatin, mutta jo kesäkuun alussa tilanne Kyproksella edellytti rauhanturvajoukkojen mandaatin jatkamista. Suomi sai muiden maiden ohella pyynnön jatkaa osallistumistaan operaatioon. Suomen hallitus suhtautui asiaan myötämielisesti, mutta edellytti turvallisuusneuvoston tekevän päätöksen mandaatin jatkamisesta, ennen kuin joukkojen jatkosta tehdään päätöstä.⁶⁰

⁵⁴ Palmu Pentti, 81.

⁵⁵ Laki suomalaisesta valvontajoukosta 276/1964.

⁵⁶ Palmu Pentti, 106.

⁵⁷ Pihkala, Erkki (1965): Suomen YK-pataljoona 1 Kyproksella. Teoksessa Nihtilä, V. – Ylirisku, O.E. – Eräsääri, E. – Katona, R. (toim): Jalkaväen vuosikirja 1965-1966. Jalkaväen Säätiö, Mikkeli, 128.

⁵⁸ Palmu Pentti, 83.

⁵⁹ Palmu Pentti, 83.

⁶⁰ Kronlund – Valla, 150.

Operaation mandaatin jatkosta kolmella kuukaudella päätettiin vielä uudelleen syyskuussa 1964, jolloin turvallisuusneuvosto teki uudelleen päätöksen jatkaa mandaattia. Suomen osallistumisen jatkaminen oli helpompaa, koska kyseessä oli vanhan mandaatin jatkaminen. Vanhan mandaatin jatkamisen perusteella hallituksen ei tarvinnut kuulla eduskunnan ulkoasianvaliokuntaa.⁶¹

Suomi jatkoi osallistumista Kyproksen operaatioon isommalla joukolla aina vuoteen 1977⁶², jonka jälkeen Kyproksella jatkoi pienempi suomalainen osasto aina vuoteen 2005 asti⁶³. Osa henkilöstöstä siirrettiin täydennykseksi Siinailla olevaan suomalaiseen joukkoon ja osa kotiutui normaalista Suomen operaation isomman kontribuution loppuessa⁶⁴.

2.3 Johtopäätökset

Suomi aloitti osallistumisensa rauhanturvaamiseen vuonna 1956 vain vuosi Yhdistyneisiin Kansakuntiin liittymisensä jälkeen. Toisesta maailmansodasta ja Lapin sodan päättymisestä on kulunut aikaa vasta 11 vuotta. Aktiivista osallistumista alusta lähtien Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan voidaan pitää tietyllä tapaa kiitoksena järjestön jäseneksi pääsemisestä.

Kiitollisuutta merkittävämpänä tekijänä on kuitenkin puolueettomuuspolitiikan esiin tuominen ja sitoutuminen kansainväliseen toimintaan osana muita puolueettomia maita. Omien osallistumispäätösten sitominen useimmiten Ruotsin päätökseen osallistumista on ominaista suomalaiselle rauhanturvaamiselle vuosien 1956 ja 1969 välisenä aikana. Suomen osallistumista ja yleensä joukkojen pyytämistä Suomelta helpotti Suomen tuntemattomuus maailmassa ja voimakas puolueettomuuden korostaminen. Kriisien osapuolten edellytettiin kuitenkin hyväksyvän joukkoja lähettävät maat. Suezin kriisiin liittyen Egypti hyväksyi Suomen ensimmäisten hyväksytyjen maiden joukossa.

Erittäin merkittävänä askeleena suvereenina valtiona voidaan pitää osallistumista Suezin operaatioon. Operaatiolla ei ollut, Neuvostoliiton vastustuksesta johtuen, turvallisuusneuvoston mandaattia, vaan operaatio käynnistettiin yleiskokouksen perusteella *Uniting For Peace* -resoluutiolla. Neuvostoliiton hyväksynnän puuttuminen turvallisuusneuvostossa teki Suomen päätöksen osallistua Suezin operaati-

⁶¹ Kronlund – Valla, 151.

⁶² Alahonko Seppo, 55.

⁶³ Puolustusvoimat (2010) : Operaatiohistoria.

<http://www.puolustusvoimat.fi/portal/puolustusvoimat.fi/?1dmy&urile=wcm%3apath%3a/SU+Puolustusvoimat.fi/Puolustusvoimat.fi/Puolustusvoimat/Kansainvalinen+yhteistyo/Kansainvalinen_kriisinhallinta/Perustietoa+kriisinhallinnasta/Operaatioiden+historia/> Viitattu 29.12.2012.

⁶⁴ Alahonko Seppo, 55.

oon varsin rohkean. Presidentti Kekkonen oli ollut päätöstä tehdessään presidentin virassaan vasta puoli vuotta ja Porkkalan niemi luovutettu takaisin Suomelle aikaisemmin vuonna 1956.

Huolimatta maassa yleisesti sotien jälkeen vallinneesta neuvostoliitto- ja vasemmistomyönteisyydestä, ei Suezin rauhanturvaoperaation osallistumisen yhteydessä juurikaan käyty keskustelua länsivaltojen tavoitteista Suezin kanavaan liittyen. Keskustelu eduskunnassa keskittyi lähinnä Suomen Kansan Demokraattisen Liiton edustajien huoleen siitä, mihin joukkoa käytettäisiin. Vasemmiston edustajat näkivät lähinnä huolen uudesta Korean sodasta ja Yhdistyneiden Kansakuntien joukkojen käytöstä Egyptiä vastaan.

Osallistumiskeskustelun keskeisenä asiana olivat taloudelliset resurssit, mikä puolestaan on ymmärrettävää sotakorvaukset aikaisemmin 1950-luvulla maksaneelle maalle. Merkittävää on myös päätöksenteon nopeus. Suomelta edellytettiin vastausta jo seuraavana päivänä pääsihteerin kyselystä. Edellytystä nopeaan päätökseen korostaa se, että kansallinen lainsäädäntö ei ollut valmis joukkojen lähettämiseen. Suomessa ei ollut käsitettä valvontajoukko, eikä joukkoa koskevista asioista ollut säädetty missään voimassa olevista laista.

Laki saatiin säädettyä ennätysajassa, mutta laki koski ainoastaan Suezin operaatioon lähetettäviä joukkoja. Lain voimallinen yksilöiminen kuvastaa tuon ajan rauhanturvaamiseen liittyvää kiirettä. Tulevissa operaatioissa ei voitu enää käyttää vuoden 1956 lakia, vaan jouduttiin säätämään uusia valvontajoukko lakeja operaatioihin lähtemisen mahdollistamiseksi.

Suomen osallistuminen Suezin operaatioon ei kuitenkaan kestänyt kuin kaksi puolivuotiskautta. Keskustelua rahoituksen järjestymisestä käytiin koko tuona aikana. Rahoituskeskustelun keskeisenä teemana oli Yhdistyneiltä Kansakunnilta saatava rahoitus. Suomen hallitus joutui käyttämään kohtuullisen ankaria keinoja kysymyksen ratkaisemiseksi. Suomen edustajalle oli jo annettu ohjeet uhata joukkojen poisvetämisellä, mikäli ratkaisua rahoituksen vastuista ei saada.

Rahoituskysymys ei noussut päällimmäiseksi syyksi Suezin operaatiosta vetäytymiseen. Nopean vetäytymisen syyksi on esitetty poliittisia syitä tai sitoutumista vain kriisin alkuvaiheeseen. Todennäköinen syy on epävarmuus ja kokemattomuus rauhanturvaamisen sekä kokemattomuus vaikuttamiseen Yhdistyneiden Kansakuntien kautta maailman politiikkaan. Suomalaisen joukon vetämiseen Suezilta saattaa myös riippua epävarmuudesta Neuvostoliiton suhtautumiseen, mikäli kriisi Suezilla jatkuu.

Avointa keskustelua Neuvostoliiton suhtautumisesta Suomen osallistumiseen Suezin kriisin jälkihoidon ei poliittisessa päätännässä käyty.

Lyhyeksi jääneen Suezin operaation jälkeen Suomelta kesti seitsemän vuotta, ennen kuin Suomi osallistui seuraavaan operaatioon. Suomelta pyydettiin joukkoja Kongoon, mutta presidentti Kekkonen vastusti joukkojen lähettämistä. Presidentti Kekkonen toisen kauden aikana Suomi oli aktivoitunut ulkopoliitikassaan, mutta ei kuitenkaan halunnut osallistua rauhanturvaoperaatioon ennen vuotta 1964.

3 YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN SUOMEN KOMPPANIA

Eduskunnan myöntämän rahoituksen jälkeen, hallitus antoi puolustusministeriölle 19. marraskuuta 1956 tehtävän perustaa Suomen ensimmäinen rauhanturvajoukko. Puolustusministeriöltä perustamistehtävä tuli pääesikunnan hoidettavaksi. Pääesikunnan varsinainen perustamiskäske annettiin 22. marraskuuta. Perustamispaikaksi käskettiin Katajanokan merikasarmi. Vaatimuksena oli, että komppanian kokoisen osaston tuli olla valmiina siirtymään operaatioalueelle 10. joulukuuta vuonna 1956.⁶⁵ Osaston nimeksi tuli Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Komppania.⁶⁶

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri oli pyytänyt Suomelta joukkoja Suezin operaatioon vuoden 1955 marraskuun alussa. Noin kuukauden kuluttua pääsihteerin pyynnöstä, 8. joulukuuta, tasavallan presidentti Urho Kekkonen tarkasti Suomen ensimmäisen rauhanturvajoukon Helsingissä Kaartin Kasarmin pihalla. Kekkonen painottaa puheessaan komppanialla sitkeyttä, tinkimättömyyttä, vastuuntuntoa sekä kykyä selviytyä ennalta arvaamattomista vaikeuksista. Kekkonen puheesta voidaan päätellä tehtävän tärkeys.⁶⁷

⁶⁵ Kronlund – Valla, 291.

⁶⁶ Pääesikunta, operatiivinen osasto: nro1145/1/kv, käske Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen komppanian perustamisesta. 22.11.1956, Helsinki. T-25098.

⁶⁷ Palmu Pentti, 17.

3.1 Komppanioiden perustaminen ja organisaatio vuosina 1956 - 1957

Hakeutuminen komppaniaan käynnistettiin 14. marraskuuta, noin kymmenen päivää varsinaisen joukkopyynnön jälkeen. Ilmoitukset hakeutumisesta julkaistiin sanomalehdissä. Joukon lähettämisen saaman julkisuuden perusteella, osa kiinnostuneista oli ottanut jo ennen ilmoitusta yhteyttä pääesikuntaan. Vaatimuksina joukkoon pääsemiselle oli asetettu upseereilla alle 40 vuoden ikä, aliupseereilla ja miehistöllä alle 35 vuoden ikä. Kaikilta vaadittiin hyvää fyysistä kuntoa. Joukkoon ei hyväksytty, mikäli henkilöllä oli rikosrekisterimerkintä tai henkilö oli ollut syytettynä rikoksesta.⁶⁸

Paikkaa komppaniassa haki kaikkiaan 1779 henkilöä, joista 195 oli puolustusvoimien palkattua henkilöstö. Hakemuksen jättäneistä palkatusta henkilöstöstä 82 henkilöä oli upseereita ja 113 henkilöä aliupseereita. Reserviläisiä komppaniaan hakeutui 1584 henkeä. Reserviläisistä 192 oli upseereita, aliupseereita ja miehistöä oli yhteensä 1392 henkeä.⁶⁹ Anomuksia hylättiin niiden puutteellisuuden ja rikosrekisterin vuoksi. Puolustusvoimien palkattu henkilökuntaa oli hakeutunut joukkoon kohtalaisen paljon, mutta komentajat eivät halunneet päästää omaa päällystöönsä osallistumaan. Rajavartiolaitoksen ja ilmavoimien komentajat eivät puoltaneet yhtään anomusta⁷⁰. Seula pyrittiin pitämään mahdollisimman tarkkana, koska eduskunta oli esittänyt vaatimuksen valittujen tasosta. Eduskunnan mukaan valitut eivät saisi missään tapauksessa pilata Suomen mainetta.⁷¹ Valintaprosessiin liitettiin myös psykologiset kokeet osana perustamista. Psykologinen testi suoritettiin kyselylomakkeella, jossa oli noin 300 kysymystä.⁷²

Ensimmäiseen Suomen komppaniaan valittiin 14 upseeria, 44 aliupseeria ja 200 miehistöön kuuluvaa. Ensimmäiset hyväksytyt saatiin perustamispaikalle jo 25. marraskuuta. Komppanian päälliköksi valittu Uolevi Kettinen ilmoitti 28. marraskuuta, ketkä olivat tulleet valituiksi joukkoon.⁷³ 38 henkilöä karsittiin valintatilaisuuden aikana⁷⁴. Komppaniaan valittiin sotilaita saadun sotilaskoulutuksen perusteella. Ryhmänjohtajakersantit ja joukkueiden vääpelit olivat pääsääntöisesti koulutukseltaan reservin vänrikkejä. Suurin osa miehistötehtäviin valituista oli sotilasarvoltaan alikersanteja.⁷⁵ Suomen sotiin

⁶⁸ Kronlund – Valla, 291.

⁶⁹ Kronlund – Valla, 293.

⁷⁰ Reinimaa Jorma, 36.

⁷¹ Kronlund – Valla, s 293.

⁷² Virtanen, Rauli (2011): Suezilta Afganistaniin suomalaiset rauhaa turvaamassa. WSOY, painettu EU:ssa, 8.

⁷³ Reinimaa Jorma, 39.

⁷⁴ Reinimaa Jorma, 39.

⁷⁵ Virtanen, Rauli, 10.

osallistuneita henkilöitä valittiin ensimmäiseen komppaniaan 26 henkilöä. Yksi komppaniaan valituista oli Mannerheim-ristin ritari.⁷⁶

Valituista sotilaista perustettiin komppania, johon kuului tarkennuksien jälkeen seitsemän joukkuetta. Komppaniassa oli komento- ja viestijoukkue, neljä kiväärijoukkuetta, tukijoukkue ja huoltojoukkue. Joukkueiden lisäksi muodostettiin yhteyselän, jonka vahvuus oli kolme henkilöä. Komento- ja viestijoukkueeseen kuului taistelulähettyryhmä, kolme radioryhmää, puhelinryhmä ja autonkuljettajat. Komento- ja viestijoukkue oli vahvuudeltaan 31 henkilöä. Kiväärijoukkueisiin kuului johtajan ja vara-johtajan lisäksi neljä kivääriryhmää, taistelulähettyryhmä ja autonkuljettaja. Kiväärijoukkueiden vahvuus oli 37 henkilöä. Tukijoukkueeseen kuului pioneeriryhmä ja kolme panssarintorjuntaryhmää. Tukijoukkueen vahvuus oli 28 henkilöä. Huoltojoukkueeseen kuului huoltotoimisto, taisteluvälineryhmä, talousryhmä, lääkintäryhmä ja moottoriajoneuvojen huoltoryhmä. Huoltojoukkueen vahvuus oli 36 henkilöä.⁷⁷

Seuraavaan rotaatioon komppania oli nimeltään YKSK 2 ja samalla komppanian kokoonpanoon tehtiin muutoksia. Komppaniaan muodostettiin esikunta, komentojoukkue, viestijoukkue, neljä kiväärijoukkuetta, huoltojoukkue ja kuljetusjoukkue. Esikunnan vahvuudeksi tuli 11 henkilöä. Komentojoukkueen vahvuus oli 14 henkilöä, viestijoukkueen 28 henkilöä, kiväärijoukkueen 36 henkilöä, huoltojoukkueen 33 henkilöä ja kuljetusjoukkueen 27 henkilöä. Upseerit siirrettiin tuki- ja huoltojoukkueista esikuntaan. Upseereita jäi ainoastaan viestijoukkueeseen ja kiväärijoukkueisiin.⁷⁸

3.2 Komppanioiden koulutus vuosina 1956 – 1957

Ensimmäisen Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Komppanian koulutus käskettiin aloitettavaksi heti henkilöstön sijoittamisen päätyttyä. Joukon perustaminen toteutettiin pitkälti samoilla opeilla kuin normaalien sodanajan joukkojen perustaminen. Henkilöstöä saapui perustamispaikalle useiden päivien aikana⁷⁹. Komppanialle Suomessa varattua aikaa käytettiin merkittävässä osin erilaisiin järjestelyihin ja rokotuksiin⁸⁰. Aikaa oli varattu Suomessa tapahtuvaan toimintaan kaksi viikkoa. Pääesikunnan

⁷⁶ Holma Heikki, 102.

⁷⁷ Kronlund – Valla, 294.

⁷⁸ Tikkanen Teuvo (1986): Monoissa Suezille 30 vuotta YKSK:sta. Sotilasaikakausilehti n:o 12.

⁷⁹ Kronlund – Valla, 293.

⁸⁰ Reinimaa Jorma, 43.

käskyn mukaan komppaniaa varten ei varattu ulkopuolista henkilöstöä, vaan perustaminen ja koulutus tuli tapahtua komppanian omalla henkilöstöllä.⁸¹

YKSK 2 koulutukseen ei myöskään varattu aikaa, koska päätös komppania kokoamisesta tuli varsin myöhään⁸². YKSK 2 päälliköksi määrättiin yleisesikuntamajuri Ensio Siilasvuo⁸³. Palvelukseen kutsuttujen tuli ilmoittautua 22.5.1967 ja joukon tuli olla lähtövalmiina 8.6.1967. Pääesikunnan käskyn mukaisesti esimiesten oli välittömästi kiinnitettävä huomiota kurin ja järjestyksen ylläpitoon. Suomessa varattua aikaa käytettiin YKSK 1 tapaan enimmäkseen järjestelyihin ja rokotusohjelman läpi viemiseen.⁸⁴ YKSK 2 henkilöstölle pidettiin operaatioalueella saapumisen jälkeen perehdyttämiskoulutusta, esimerkiksi sähkövoimakoneille⁸⁵.

Molempien komppanioiden nopea lähettäminen ei edistänyt koulutuksellisten asiakokonaisuuksien huomioimista. Ensimmäisen komppanian havaitsemia koulutuspuutteita tai koulutustarpeita ei saatu sisällytettyä seuraavan komppanian koulutukseen Suomessa. Toisaalta yhteydet Suomeen koettiin kohtalaisen hitaaksi ja sähkeet olivat nopein tapa kommunikoida kotimaahan⁸⁶. Suomen komppanioiden päälliköt kohtasivat toisensa vasta operaatioalueella, eikä tietojen vaihtoa ennen operaatiota saatu juurikaan toteutettua. YKSK:aan ei tehty tarkastusmatkoja eikä vierailuja puolustusvoimien tai ulkoministeriön toimesta.⁸⁷

3.2.1 YKSK koulutuksen sisältö vuosina 1956 - 1957

Kahden viikon rotaatiokoulutuksen aikana komppanian henkilöstölle ei juurikaan järjestetty koulutusta. Annettu koulutus sisälsi lähinnä luentoja sekä yhden ampumaharjoituksen. Sulkeisjärjestysjärjestysharjoituksia komppanialle toteutettiin. Sulkeisjärjestysjärjestysharjoitusten tavoitteena oli lähinnä valmistaa joukko presidentti Kekkonen tarkastusta varten.⁸⁸ Paraatiharjoittelu pidettiin 5. joulukuuta⁸⁹. Sulkeisjärjestysjärjestysharjoitusten oppeja tarvittiin myös presidentin tarkastuksen jälkeen suoritetussa marssissa Kaar-

⁸¹ Pääesikunta, operatiivinen osasto: nro 1145/1/kv, käsky Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen komppanian perustamisesta. 22.11.1956, Helsinki. T-25098.

⁸² Reinimaa Jorma, 143.

⁸³ Heikkinen, Esko (2006): Rauhanturvaajat, YK-miehet kertovat – sydämenlyöntejä tasavallan rauhanturvahistorian viideltä vuosikymmeneltä. Gummerrus Kirjapaino Oy, Jyväskylä, 119.

⁸⁴ Reinimaa Jorma, 147.

⁸⁵ Tikka, Martti (2006): Viisi rauhatonta vuosikymmentä, kuvateos suomalaisesta rauhanturvatyöstä 1956 – 2006. Puolustusvoimien Kansainvälinen keskus, painopaikkaa ei mainittu, 13.

⁸⁶ Reinimaa Jorma, 62-63.

⁸⁷ Virtanen Rauli, 38-39.

⁸⁸ Reinimaa Jorma, 43-44.

tin kasarmin pihalta Katajanokalle⁹⁰. YKSK 1 ollessa ensimmäinen suomalainen rauhanturvajoukko ei erillistä rauhanturvaamiskoulutusta oikein edes osattu antaa⁹¹. Osaltaan kouluttamattomuus operaation taustoihin ja yksityiskohtiin nähtiin joukkoon kuuluvien henkilöiden kannalta mahdollisuutena lähteä operaatioon avoimin mielin ilman ennakkoluuloja paikallisista olosuhteista ja ihmistä⁹².

Komppania osallistui Suomessa koulutusaikanaan yhteen ampumarjoitukseen, jonka päätavoitteena oli kouluttaa henkilöstölle konepistooli m/44. Koulutus annettiin Malmin ampuradalla. Konepistoolin kouluttamista ja ammuksia varten oli varattu komppanian ulkopuolista henkilöstöä antamaan koulutusta.⁹³ Suurin osa henkilöstöstä ei ollut aikaisemmin käsitellyt konepistoolia m/44⁹⁴. Komppanialla jaettiin myös muuta materiaalia. Pioneeriryhmä sai miinanetsintään soveltuvaa kalustoa. Kaluston käyttöä ei kuitenkaan henkilöstölle koulutettu.⁹⁵ Komppanialla oli mukanaan operaatioalueella kivivääreitä, sinkoja ja konekivivääreitä⁹⁶. Aseilla ei kuitenkaan koulutuksen aikana ammuttu⁹⁷.

Komppanialle annettiin Merikasarmilla muutamia luentoja kenttäpiispan toimiston ja lääkintäneuvos Kaprion toimesta. Kirkollisen alan luennoilla annettiin koulutusta ehtoollisen ja iltahartauksien toteuttamisesta. Komppanialle jaettiin välineet ja kirjalliset ohjeistukset kirkollisten toimitusten suorittamisesta. Samassa koulutuksessa annettiin riittävät perusteet maallikon tekemälle vaikeasti haavoittuneiden tai kuolleiden kirkolliselle käsittelylle. Ensimmäiseen komppaniaan ei kuulunut sotilaspappia. Lääkintäneuvos Kaprio oli tilattu Sveitsistä pitämään luennot terveydenhoidosta ja paikallisista terveysolosuhteista. Luento annettiin myös Lähi-idässä vallitsevasta tilanteesta.⁹⁸

Englanti oli virallinen työskentelykieli UNEF osallistuvien maiden välillä. Kielitaito oli kuitenkin komppaniassa varsin vaihtelevaa. Henkilöstön kielitaitoa oli kysytty jo hakemuksessa, mutta osalta henkilöstöstä ei ollut riittävää englannin kielen taitoa.⁹⁹ Kielitaitoa kuitenkin yritettiin parantaa operaatio-

⁸⁹ YKSK:n kuvaamasta elokuva-aineistosta tehty koonnos, koonnos esitetty 23.1.2013 YKSK killan kokouksessa Tuusulassa.

⁹⁰ Palmu Pentti, 64.

⁹¹ Reinimaa Jorma, 43.

⁹² Keskustelut YKSK:n veteraanien kanssa YKSK:n killan tapaamisessa Tuusulassa 23.1.2013.

⁹³ Mäkeläinen M, haastattelu 23.1.2013.

⁹⁴ Reinimaa Jorma, 44.

⁹⁵ Mäkeläinen M, haastattelu 23.1.2013.

⁹⁶ Reinimaa Jorma, 95.

⁹⁷ Mäkeläinen M, haastattelu 23.1.2013.

⁹⁸ Reinimaa Jorma, 44.

⁹⁹ Mäkeläinen M, haastattelu 23.1.2013.

tioalueella järjestetyllä englannin kielen alkeiskurssilla. Kurssi järjestettiin ensimmäisen komppanian siirryttyä El Toriin.¹⁰⁰

Operaatioalueella ei varsinaisesti annettu koulutusta, vaikka komppanialla olisi ollut aikaa ja tarvetta lisäkoulutukselle¹⁰¹. Suunnitelmissa oli jakaa kirjallisia ohjeita ja oppaita, mutta henkilöstö ei muista niitä koskaan saaneensa¹⁰². Osa henkilöstöstä muistaa saaneensa joukkueenjohtajansa toimesta koulutusta. Koulutustilaisuudet oli järjestetty ainakin judosta ja voimakäyttöön liittyvistä fraaseista.¹⁰³ Toimialueella keskityttiin lähinnä fyysisen kunnon ylläpitämiseen erilaisilla urheilutapahtumilla¹⁰⁴. Voimankäyttöön liittyvien fraasien osaaminen oli vaadittu UNEF:n esikunnan laatimassa käskyssä Yhdistyneiden Kansakuntien henkilöstön ja omaisuuden suojaamisesta¹⁰⁵. UNEF HQ edellytti joukoilta lähetettäväksi esikuntaan laadittuja harjoitusohjelmia ja harjoitusohjesääntöjä komppania tasalle asti¹⁰⁶.

Operaatioalueella järjestettiin myös sotilastaitokilpailu, jonka aiheet olivat koulutusta mittaavia ja ainakin sotilasaiheita kertaavia¹⁰⁷. Operaatioalueella järjestettiin tarpeen mukaan koulutustilaisuuksia, kuten upseerien ajokoulutustilaisuus 23.8. – 6.3.1957¹⁰⁸. Fyysistä kuntoa kehitettiin järjestämällä erilaisia urheilukilpailuja ja tapahtumia. Marssikoulutusta käytettiin myös kurin palauttamiseksi joukkoon¹⁰⁹. Tosin marssikoulutuksen käyttäminen kurinpalautukseen poiki komppaniasta kaksi kappaletta irtisanoutumisilmoituksia, jotka kuitenkin peruttiin asianomaisten toimesta¹¹⁰.

3.3 Johtopäätökset

Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Komppanioiden saaman koulutuksen vähyys johtunee tietämättömyydestä ja kokemattomuudesta rauhanturvaamisen vaatimuksiin. Kenelläkään Suomessa ei ollut aikaisempaa kokemusta siitä mitä koulutusta joukko tarvitsee. Puolustusvoimilla ei välttämättä edes ollut halua sitoa resursseja rauhanturvaamiseen, koska kokemusta ei ollut. Koulutussuunnitelman laatiminen olisi edellyttänyt riittävästi tietämystä operaation luonteesta. Operaation luonteen tie-

¹⁰⁰ Reinimaa Jorma, 90.

¹⁰¹ Reinimaa Jorma, 122.

¹⁰² Mäkeläinen M, haastattelu 23.1.2013.

¹⁰³ Keskustelut YKSK:n veteraanien kanssa YKSK:n killan tapaamisessa Tuusulassa 23.1.2013

¹⁰⁴ Reinimaa Jorma, 73.

¹⁰⁵ UNEF, UNEF HQ: 493/12-4, Instructions for the guidance of troops acting in protection of UN persons and property, 24.6.1957. Gasa. T-19740.

¹⁰⁶ Reinimaa Jorma, 77.

¹⁰⁷ Mäkeläinen M, haastattelu 23.1.2013.

¹⁰⁸ Reinimaa Jorma, 93.

¹⁰⁹ Virtanen Rauli, 27.

¹¹⁰ Reinimaa Jorma, 74.

täminen tuossa vaiheessa oli kuitenkin lähes mahdotonta, koska suomalainen komppania osallistui operaatioon aivan koko UNEF operaation aloituksessa. Ensimmäiset UNEF operaation joukot olivat saapuneet operaatioalueelle 15. marraskuuta 1956¹¹¹. Tarkastusten ja vierailujen puuttuminen lieinee ollut yhtenä syynä miksi koulutuksellisia asioita ei ole saatu Suomeen hyödynnettäväksi seuraavan joukon koulutuksessa.

Ammuntojen toteuttaminen oli kuitenkin ollut ensiarvoisen tärkeää, koska suurin osa henkilöstöstä ei ollut aikaisemmin käyttänyt joukolle osoitettua konepistoolia. Ampumataidon tai ainakin aseenkäsittelytaidon merkitys oli ymmärretty. Suomen viimeisimmästä sodasta oli kuitenkin kulunut vasta niin vähän aikaa, että osa koulutuksen sisällöstä pohjasi sotavuosien oppeihin.

Koulutusajasta suurin osa käytettiin erilaisiin järjestelyihin ja rokotuksiin. Sulkeisjärjestysharjoitusten kuuluminen koulutukseen on tietyltä osin täysin ymmärrettävää. Presidentin tarkastuksen oli sujuttava hyvin ja samalla piti esittää lehdistölle ja yleisölle mahdollisimman ammattitaitoinen komppania. Osaltaan ei varmastikaan edes pidetty tarpeellisena antaa koulutusta juuri varusmiespalveluksen päättäneelle tai viime sotiin osallistuneelle henkilöstölle. Koulutuksen vähyyttä voidaan perustella myös henkilöstön sijoituksilla joukossa. Suurin osa komppaniasta oli aikaisemmin saamassaan sotilaskoulutuksessa koulutettu vähintään aliupseeriksi.

Operaatioalueella ei juurikaan järjestetty koulutusta, vaikka mahdolliset osaamisvajeet oli varmasti tunnistettu jo operaation vakiinnuttua. Osaltaan koulutus oli upotettuna urheilutoimintaan. Sotilastaitokilpailujen aiheet palvelevat joukon osaamisen kehittymistä ja koulutuksen naamioiminen kilpailutoiminnan taakse helpottanee asian mieltämistä koulutettavien kannalta.

Suomessa annetussa koulutuksessa kuitenkin hyödynnettiin ulkopuolista osaamista. Merkittävää oli lääkintäneuvos Kaprion hankkiminen luennoimaan terveydenhuoltoon liittyvistä asioista ja paikallisista olosuhteista. Lääkintäneuvos Kaprion luennot antoivat kuitenkin kohtuullisen kattavan tiedon alueella terveyteen vaikuttavista seikoista. Materiaalia jaettiin jopa painetussa muodossa joukolle mukaan. Painettujen tuotteiden hankkiminen lyhyessä ajassa osoittaa kuitenkin panostamista komppanian hyvinvointiin ja osaamiseen.

¹¹¹ Harbottle, Michael (1975): *The Blue Berets, The story of The United Nations Peacekeeping Forces*. Leo Cooper, Lontoo, 16.

Komppanioita lienee kuitenkin koulutettu toimialueella tarpeen ja johtajien oman osaamisen puitteisissa. Esimerkkinä ovat judokoulutuksen ja upseerien ajokoulutuksen järjestäminen. Kaikkia tapahtumia ei ehkä ole mielletty koulutukseksi vaikka niillä on selvästi ollut koulutuksellinen tavoite. Erilaisten urheilukilpailujen ja sotilastaitokilpailujen tavoite on selvästi ollut koulutuksellinen sekä yleistä kuria ja järjestystä ylläpitävä. Osittain erilaiset urheilukilpailut syntyivät spontaanisti ilman erillisiä suunnitelmia tai käskyjä. Urheilukilpailuilla suomalaiset saivat myös luotua positiivista ilmapiiriä paikallisten ja oman joukkonsa välille.

4 YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN SUOMEN PATALJOONA

Suomi oli aloittanut pysyvän, Yhdistyneitä Kansakuntia varten olevan, valmiusjoukon suunnittelun ja valmistelun jo ennen vuotta 1964. Joukon valmistelut olivat jo edenneet joukkoa koskevan erillislain jättämiseen eduskunnan käsiteltäväksi. Joukon oli määrä tulla suoraan hallituksen alaiseksi, mutta pääesikunta olisi vastannut perustamisesta ja koulutuksesta. Joukon henkilöstö oli suunniteltu valittavaksi vapaaehtoisista hakemusten perusteella.¹¹²

Pataljoonan kokoisen joukon oli määrä olla valmiina vuoden 1964 loppuun mennessä, mutta joukkopyyntö Kyproksen operaatioon keskeytti valmistelut ja resurssit suunnattiin joukon saattamiseksi nopeammin. Turvallisuusneuvosto oli tehnyt päätöksen joukkojen lähettämisestä jo keväällä vuonna 1964. Pysyvää valmiusjoukkoa ei saatu lähettämisvalmiiksi ja Kyprokselle lähetettävä joukko jouduttiin kokoamaan Suezin joukon tapaan.¹¹³

Joukko nimettiin Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Pataljoonaksi. Henkilöstö jouduttiin kutsuun kokoon noin kymmenessä päivässä. Joukosta muodostettu etukomennuskunta jouduttiin kokoamaan neljässä päivässä. Kesken valmistelujen Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri pyysi Suomelta lisättäväksi vahvuuteen vielä 250 sotilasta. Hallitus suostui kahden komppanian lisäämiseen pataljoonaan. Joukkoon pyydettiin myös siviilipoliiseja, mutta pyyntöön ei suostuttu.¹¹⁴

¹¹² Pihkala, Erkki, 125.

¹¹³ Pihkala, Erkki, 125.

¹¹⁴ Pihkala, Erkki, 125.

4.1 Pataljoonien perustaminen ja organisaatio vuosina 1964 - 1969

Pataljoona oli organisaatioltaan alun perin suunniteltu ylläpitämään järjestystä, suojaamaan kohteita sekä avustamaan siviiliväestöä elintarvike- ja lääkintähuollossa. Alkuperäisen suunnitelman mukaan pataljoonaan kuului esikunta, esikuntakomppania, viestijoukkue, pioneerijoukkue, sotilaspoliisijoukkue, kolme jääkärikomppaniaa ja huoltokomppania. Pataljoonan vahvuuden piti olla 710 sotilasta.¹¹⁵

Suezin operaation ja muiden kansallisuuksien rauhanturvajoukkojen kokemusten perusteella voitiin päätellä, etteivät valvontajoukot olleet juurikaan joutuneet toteuttamaan varsinaisia taistelutehtäviä. Joukkojen tehtävät olivat yleensä hyvin poliisimaista toimintaa, joka puolestaan on toisaalta hyvin lähellä rauhanajan toimintaa Suomessa. Täysin sodan ajan kokoonpanon mukaisilla resursseilla olevan pataljoonan käyttäminen operaatiossa ei olisi ollut toimivaa. Sodanajan suorituskyvyillä ei pystytty toteuttamaan tehtäviä, joissa kuolettavan voimankäyttö ei ole ensisijainen keino.¹¹⁶

Pataljoonaan lisättiin vielä Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin pyynnöstä 250 sotilasta. Kahden komppania lisääminen nosti pataljoonan vahvuuden melkein tuhanteen sotilaaseen. Henkilöstölisäyksen myötä pataljoonan organisaatioon lisättiin kaksi jääkärikomppaniaa, jääkärikomppanioiden tukijoukkueet korvattiin kranaatinheitinjoukkueilla ja esikuntakomppanian tiedustelujoukkueeseen lisättiin sotakoiraryhmä. Lisäksi pataljoonan esikunnan vahvuutta nostettiin. Jääkärikomppanioiden lisäyksen myötä pataljoonassa oli kaikkiaan viisi jääkärikomppaniaa. Muutosten jälkeen pataljoonan vahvuus oli 994 sotilasta. Kantahenkilökuntaa oli 11 upseeria ja 14 aliupseeria.¹¹⁷

Alustavasti oli suunniteltu käyttää mahdollisimman paljon reserviläisiä, mutta myöhemmin henkilöstöä valittaessa komppanian päälliköt ja komppanian vääpelit valittiin kuitenkin kantahenkilökunnasta. Reserviläisiä ensimmäiseen pataljoonan vuonna 1964 haki noin 4500 henkilöä.¹¹⁸

Reservinupseereita sijoitettiin myös aliupseerin tehtäviin valittaessa henkilöstöä ensimmäiseen Suomen pataljoonaan. Aliupseeriston tehtäviin sijoitetut upseerit pyrittiin kuitenkin sijoittamaan mahdollisimman lähelle upseerin tehtävää, esimerkiksi joukkueen varajohtajaksi tai vanhemmaksi tulenjohtoaliup-

¹¹⁵ Palmu Pentti, 83.

¹¹⁶ Pihkala, Erkki, 135 – 136.

¹¹⁷ Pihkala, Erkki, 126 – 127.

¹¹⁸ Pihkala, Erkki, 126.

seeriksi. Reservin alipuseereita sijoitettiin miehistön tehtäviin, mutta ratkaisua ei voitu aina pitää onnistuneena.¹¹⁹

4.2 Pataljoonien koulutus vuosina 1964 - 1969

Ensimmäisen Suomen pataljoonan henkilöstö kerättiin kokoamis- ja koulutuskeskukseen Santahaminaan. Upseerit ilmoittautuivat 9.4.1964 ja miehistö 10.4.1964. Pääsääntöisesti henkilöstöllä oli noin neljä päivää aikaa ilmoittautua saatuaan tiedon hyväksymisestä joukkoon. Osa henkilöstöstä kuitenkin peruutti hakemuksensa joukkoon saatuaan tietää, että palvelussitoumus tehdään kuudeksi kuukaudeksi vaikka joukot oli alun perin pyydetty kolmeksi kuukaudeksi. Peruutuksia aiheuttivat myös epäselvyydet palvelussuhteen ehdoista.¹²⁰

Kahden myöhemmin rekrytoidun lisäkomppanian henkilöstö ilmoittautui kokoamis- ja koulutuskeskukseen 18. ja 20.4.1964. Joukkoa jouduttiin täydentämään varalisästä, sillä osa koulutuksen aloitaneista karsiutui terveydellisesti syistä joukosta. Varalisästä täydennettiin myös jo aikaisemmin perustetut yksiköt.¹²¹

Ensimmäisen pataljoonan koulutus aloitettiin välittömästi. Koulutuksen yhteydessä kerrattiin aikaisemmin sotilaskoulutuksessa opittuja taitoja. Koulutuksen aikana kukin johtaja toimi omassa tehtävässään kouluttaen joukkoaan. Kertauskoulutuksen nopeuttamiseksi käytettiin uusimpia opetusmenetelmiä. Kouluttajia pataljoonalle oli käsketty myös useista muista joukoista. Kouluttajia kohdennettiin Kadettikoululta, Uudenmaan Jääkäripataljoonasta, Rannikkojääkäripataljoonasta ja Karjalan Priikaatista.¹²²

Ensimmäisen pataljoonan koulutukseen sisältyi ammuntoja kevyin kranaatinheitimin, mellakantorjuntakoulutusta, etsintäkoulutusta ja partiointikoulutusta rakennetulla. Luentokoulutuksena pataljoonan henkilöstölle koulutettiin Kyproksen olosuhteita ja kriisin taustoja.¹²³

Majuri Reino Kalevi Raitasaari kirjoittaa omassa operaatiokertomuksessaan YKSP 1 koulutuksen onnistumisesta ja parannusehdotuksista seuraavalle pataljoonalle. Majuri Raitasaari kuului ensimmäi-

¹¹⁹ Pihkala, Erkki, 126.

¹²⁰ Pihkala, Erkki, 127.

¹²¹ Pihkala, Erkki, 127.

¹²² Pihkala, Erkki, 127.

¹²³ Pihkala, Erkki, 127.

sen pataljoonan etukomennuskuntaan. Operaatiokertomuksen mukaan yksiköiden kenttätöyskentely oli hyvää, mutta suurimmat puutteet olivat esiintymisessä. Raitasaaren tekemässä kahdeksan pataljoonan vertailussa, hän sijoittaa YKSP 1 kurissa ja yleisessä esiintymisessä vertailun jälkipäähän.¹²⁴

Raitasaari toteaa osan syyistä löytyvän reservin lyhyestä koulutusajasta ja siitä, ettei pataljoonaa enää määrätietoisesti koulutettu toiminta-alueelle siirtymisen jälkeen. Syyksi mainitaan myös joukon asenne palvelukseen. Osa henkilöstöstä odotti varsinaisia taistelutoimia, jonka seurauksena partiointia ja vartiointia väheksyttiin. Raitasaari selvitti henkilökohtaisesti, ettei osassa yksiköistä oltu pidetty Suomessa saatua koulutusta täydentäviä tilaisuuksia 12.7.1964 mennessä.¹²⁵

Suomen pataljoonille oli suunniteltu alun perin mandaatin mukaisia kolmen kuukauden toimiaikoja. Operaation mandaattia kuitenkin jatkettiin kerta toisensa jälkeen ja operaation muuttui pysyväluonteiseksi. Operaation luonteen muuttuessa huomattiin, ettei ole järkevää perustaa jokaista henkilö- ja materiaalitäydennystä varten omaa tilapäisorganisaatiota. Operaatiota varten oli käytetty Santahaminan ja Hyrylän varuskuntia, joita vaivasi tilanahtaus.¹²⁶

YKSP 2 komentaja eversti Siilasvuon näkemyksen mukaan Suomessa annettava koulutus tulee antaa jonkun joukko-osaston toteutettavaksi. Koulutushenkilöstönä tulisi käyttää pataljoonaan sijoitettua henkilöstöä. Koulutuksesta vastaavan joukko-osaston ei tarvinnut Siilasvuon mielestä sijaita Helsingissä.¹²⁷

Siilasvuon näkemystä koulutuksen siirtämisestä pois Santahaminasta puoltaa myös hänen kirjoittamansa muistiossaan YKSP 2 kokemuksista YKSP 3 perustamista varten. Muistiossaan Siilasvuon tuo esiin haasteet, joita YKSP 2 koulutuksessa yleisjärjestelyiden kannalta oli ollut. Koulutusta vaikeuttivat tilapäisjärjestelyt sekä tarvikkeiden ja koulutusvälineiden lainaaminen muilta Santahaminaan pysyvästi sijoitetuilta joukoilta.¹²⁸

¹²⁴ Panssariyrykmentti, esikunta, majuri R K Raitasaari: matkakertomus komennuksesta Kyprokselle lähetetyssä Suomen YK-valvontajoukossa 25.3 – 13.7.1964. 12.8.1964, T-25098.

¹²⁵ Panssariyrykmentti, esikunta, majuri R K Raitasaari: matkakertomus komennuksesta Kyprokselle lähetetyssä Suomen YK-valvontajoukossa 25.3 – 13.7.1964. 12.8.1964, T-25098.

¹²⁶ Alahonko Seppo, 16.

¹²⁷ Pääesikunta: asiakirja nro 193/JÄRJTSTO/14. Matkaseloste. 26.1.1965, Helsinki. T-25098.

¹²⁸ Pääesikunta: asiakirja nro 193/JÄRJTSTO/14. Matkaseloste. Muistio YKSP 2:ssa saaduista tärkeimmistä kokemuksista YKSP 3:a silmällä pitäen, 27.1.1965. Nicosia. T-25098.

YKSP 2 koulutuksesta vastasi joukkoon sijoitettu kantahenkilökunta, sekä muutamia muita palkattuihin henkilöstöön kuuluvia. Osa pataljoonaan sijoitetusta kantahenkilökunnasta kuului pataljoonan etukomennuskuntaan. Etukomennuskunnan lähtö operaatioalueelle ennen koulutuksen päättymistä vaikutti negatiivisesti koulutuksen läpivientiin Santahaminassa. Komennuskunnan lähdettyä operaatioalueelle pataljoonan koulutuksesta vastasi entistä pienempi joukko palkattua henkilökuntaa.¹²⁹

YKSP 3 koulutusta suunniteltaessa täydennysmiehistön määrän arvioitiin olevan pieni. Henkilöstöä koulutukseen arvioitiin tulevan 250 – 350 henkeä. Koulutuksen kestoksi määriteltiin lääkinnällisten valmisteluiden vaatima aika. Pääesikunnan Lääkintäosasto ilmoitti rokotusohjelman minimipituudeksi 15 vuorokautta. Joukolle tuli suunnitelman mukaan antaa lääkinnällisten valmisteluiden ja muiden järjestelyiden ohessa täydentävää koulutusta. Koulutuksen aiheiksi käskettiin ohjesääntöjen kertaus, sulkeisharjoittelu, ajokoulutus, keittiökoulutus, lääkintäkoulutus, asekäsitteilykoulutus ja Kyproksen tilanteeseen liittyvät luennot.¹³⁰

YKSP 4 koulutus seurasi hyvin pitkälti YKSP 3 koulutusta. Koulutustilaisuuden tarkoituksena oli antaa täydentävää koulutusta, ei peruskoulutusta. Ammunnat edellytettiin kuitenkin järjestettäväksi. Koulutustilaisuuden piti sisältää kaksi rynnäkkökivääriammuntaa. Koulutustilaisuuden pituuden määritteli YKSP 4 kohdallakin rokotusohjelman pituus, 15 vuorokautta. Koulutustilaisuudesta varattiin suurin osa erilaisille järjestelyille. Järjestelyt pitivät sisällään varustamista, henkilöstön valintaa, rokotuksia ja pienoISRöntgenkuvauksia.¹³¹

Puolustusvoimissa rakennettiin vuosina 1959 – 1966 uusia varuskuntia, joka mahdollisti joukkojen siirtämisen varuskuntien kesken. Kainuun Prikaatin kasarmien valmistuminen mahdollisti Kainuun Prikaatin patteriston siirron Satakunnan Tykistörykmentistä oman joukkonsa yhteyteen. Siirto vapautti Niinisalon varuskunnassa tiloja. Vapautuneissa tiloissa päätettiin suorittaa rotaatiokokeilu.¹³²

Onnistuneen rotaatiokokeilun jälkeen päätettiin perustaa Satakunnan Tykistörykmentin alaisuuteen täydennysyksikkö. Täydennysyksikkö sai nimekseen Täydennysosasto/ YKSP. Osasto sai tehtäväk-

¹²⁹ Pääesikunta: asiakirja nro 193/JÄRJTSTO/14. Matkaseloste. Muistio YKSP 2:ssa saaduista tärkeimmistä kokemuksista YKSP 3:a silmällä pitäen, 27.1.1965. Nicosia. T-25098.

¹³⁰ Pääesikunta: asiakirjan nro 1749/YKTSTO/10., Liite toimenpiteistä YKSP 3 täydentämisestä määrävahvuiseksi 1.7.1965 alkaen. Helsinki. T-25098.

¹³¹ Pääesikunta, YK-toimisto: asiakirja YKSP 4 perustamisen valmisteluista, 5.8.1965. Helsinki. T-25098.

¹³² Alahonko Seppo, 16.

seen hoitaa Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen pataljoonan rotaatiot. Tehtävä määrättiin alkavaksi YKSP 6 rotaatiokoulutuksella. Samalla muodostui YK-koulutuskeskuksen ensimmäinen malli.¹³³

YKSP 6 upseerit ja aliupseerit käskettiin Niinisaloon perjantaiksi 9.9.1966. Heidän tehtävänään oli valmistella seuraavana maanantaina saapuvan pääjoukon koulutus. Tosiasiallisesti heille jäi vain joitakin tunteja aikaa valmistella koulutusta. Upseereille ja aliupseereilla oli valmisteltu kaksisivuinen koulutussuunnitelma auttamaan koulutuksessa.¹³⁴

YKSP 6 ensimmäinen Niinisalossa toteutettu rotaatiokoulutus kesti kolme viikkoa. Huomattava määrä rotaatiokoulutuksesta käytettiin erilaisiin perusjärjestelyihin. Varatusta kolmesta viikosta käytettiin varusteiden jakoon, varusteiden vaihtoon, lääkärintarkastuksiin, rokotuksiin, etukomennuskunnan lähtöselvityksiin ja pääjoukon kolmelle päivälle ajoittuneeseen lähtöön noin 75 prosenttia ajasta.¹³⁵

Vuoden 1966 joulun rotaatiokoulutukseen oli saatu myös Kyproksen olosuhteista kertovia elokuvia. Joulukuun 1966 rotaation koulutusaika oli neljä päivää lyhyempi kuin syksyn 1966 rotaatiolla.¹³⁶ Koulutusajaksi muodostui miehistölle yhdeksän vuorokautta ja alipäälylystölle 11 päivää¹³⁷. Koulutusta oli tiivistetty, mutta lähes kaikki annettavaksi suunniteltu koulutus saatiin annettua. Yleissotilaallisesta koulutuksesta ei tingitty, vaan esimerkiksi sulkeisjärjestysharjoitukset toteutettiin normaalisti. Sulkeisjärjestysharjoituksista ei haluttu tinkiä, koska koulutuksen päätteeksi järjestettiin luovutusparaati. Paraatissa arvioitiin joukon sotilaallista ilmettä.¹³⁸

Vuoden 1966 joulukuun rotaatiokoulutuksessa havaittiin samoja haasteita kuin kesän vastaavassa koulutuksessa. Rotaatiokoulutukseen saapuva henkilöstö ei ehtinyt valmistella toimintaa riittävästi. Koulutustilaisuus oli suunniteltu etukäteen, mutta paikalle käsketty henkilöstö ei ehtinyt toteuttaa käskettyjä valmisteluja. Ulkopuolelta käsketty henkilöstö saapui koulutustilaisuuteen samaan aikaan kou-

¹³³ Alahonko Seppo, 16.

¹³⁴ Alahonko Seppo, 19.

¹³⁵ Alahonko Seppo, 19.

¹³⁶ Satakunnan Tykistörykmentti: asiakirja nro 58/KOUL/ 5b. Kertomus YKSP täydennysosaston kokoamisesta, varustamisesta ja kouluttamisesta sekä materiaalin ja henkilöstön kuljetuksista ja kotiuttamisten suorittamisesta 7. – 31.12.1966. 12.1.1967, Niinisalo. T-25098.

¹³⁷ Satakunnan Tykistörykmentti: asiakirja nro 58/KOUL/ 5b. Kertomus YKSP täydennysosaston kokoamisesta, varustamisesta ja kouluttamisesta sekä materiaalin ja henkilöstön kuljetuksista ja kotiuttamisten suorittamisesta 7. – 31.12.1966. 12.1.1967, Niinisalo. T-25098.

¹³⁸ Alahonko Seppo, 19.

lutettavien kanssa. Tulevia rotaatiokoulutuksia varten esitettiin, että ulkopuolinen henkilöstö ilmoittautuisi vähintään kaksi päivää ennen koulutettavia.¹³⁹

4.2.1 YKSP koulutuksen sisältö vuosina 1964 - 1969

Rauhanturvajoukon komentajille varattiin mahdollisuus vaikuttaa seuraavan rotaation koulutuksen sisältöön. Vaikuttaminen tehtiin yleensä loppuraporttien tai Suomesta tulleiden tarkastus- ja tutustumismatkojen raporttien yhteydessä. Rauhanturvajoukkojen komentajien kanta noudattelee pääsääntöisesti samaa linjaa. Joukolle on Suomessa annettava koulutus, jolla saadaan luotua sotilaallinen ja kurinalainen joukko. Tärkeimpänä asiana pidettiin mahdollisimman hyvää yleissotilaallista koulutusta.¹⁴⁰

Suomen edustajat Yhdistyneissä Kansakunnissa olivat jo ennen ensimmäisen pataljoonan lähettämistä keskustelleet Kyproksella olleiden muiden maiden edustajien kanssa saadakseen taustatietoja alueesta ja toiminnasta. Kyprokselta juuri palannut englantilainen majuri Power oli korostanut englannin kielitaitoa ainakin upseerien osalta.¹⁴¹

Yhtenä osana koulutusta oli YK-koulutukseksi kutsuttu lähinnä luentoja sisältänyt jakso. Koulutuksen sisälsi olosuhdekoulutusta ja yleistä informaatiota operaation työolosuhteista.¹⁴² Rotaatiokoulutuksen yhteydessä oli kuitenkin tarkastusmatkoilla todettu, ettei Suomessa annettavassa koulutuksessa voida antaa kaikkea toimialueeseen liittyvään koulutusta. Lähinnä olisi pyrittävä antamaan vain yleiset perusteet olosuhteista ja muista toimialueella vaikuttavista seikoista.¹⁴³

¹³⁹ Satakunnan Tykistörykmentti: asiakirja nro 58/KOUL/ 5b. Kertomus YKSP täydennysosaston kokoamisesta, varustamisesta ja kouluttamisesta sekä materiaalin ja henkilöstön kuljetuksista ja kotiuttamisten suorittamisesta 7. – 31.12.1966. 12.1.1967, Niinisalo. T-25098.

¹⁴⁰ Pääesikunta: asiakirja nro 193/JÄRJTSTO/14. Matkaseloste. 26.1.1965, Helsinki. T-25098.

¹⁴¹ Koho, L, majuri: muistiinpano 17.3.1964. ei merkintää paikkakunnasta tai organisaatiosta. muistio YKSP valmisteluista. T-25098.

¹⁴² Alahonko Seppo, 19.

¹⁴³ Pääesikunta: asiakirja nro 193/JÄRJTSTO/14. Matkaseloste. 26.1.1965, Helsinki. T-25098.

Tavoitteena ollut yleissotilaallinen koulutus ja kurinalainen joukko olivatkin ymmärrettäviä tavoitteita, koska suurin osa pataljoonasta palveli vartiotehtävissä. Vartiotehtävien luonne koettiin usein tehtävää suorittavista sotilaista tylsäksi. Sotilaiden motivaatiota vähensivät myös tilanteen kiristymisestä johtuvat lomien peruuttamiset, ulkonaliikkumiskiellot ja alkoholikiellot.¹⁴⁴

Hyvää yleissotilaallista koulutusta painotetaan myös operaatioon osallistuneiden kertomuksissa. Eversti Suninen antaa omassa operaatiokertomuksessaan useita perusteita joiden perusteella koulutuksessa tulisi keskittyä saamaan yksiköiden päälliköt, nuoremmat upseerit ja ainakin kantaaliupseerit omaksumaan määrätietoinen ja herpaantumaton asenne käyttäytymistapojen, pukeutumiskurin ja siisteyden valvonnassa.¹⁴⁵

Rauhanturvajoukon komentajat painottivat yleensäkin koulutettavaksi valittujen upseerien ja sotilaiden vaatimusta kuriin totumisesta. Koulutustilaisuuksissa haluttiin myös suorittaa karsintaa henkilössä ennen joukon lähettämistä toimialueelle. Koulutustilaisuuteen kutsutuille haluttiin esimerkiksi sotilaspsykologin tutkimukset, jotta koulutus voidaan tarvittaessa keskeyttää. Henkilöiden karsinta edellytti riittävän suuren joukon kutsumista koulutustilaisuuteen, jotta karsinta olisi mahdollista.¹⁴⁶

Rauhanturvajoukon komentajat halusivat myös lisättäväksi aikaa aseäsittelyyn ja ampumataidon kehittämiseen Suomessa annettavassa koulutuksessa¹⁴⁷. Aseäsittelyä ja ampumakoulutusta käskettiin myös Pääesikunnan toimesta toteutettavaksi YKSP 2 koulutuksen aikana Santahaminassa loppuvuodesta 1964.¹⁴⁸

Vuonna 1966 loppuvuoden rotaatioon saatiin, normaalia lyhyemmästä koulutusajasta, huolimatta lisättyä taistelukoulutusta ja ammuntoja. Ammunnat päästiin suorittamaan myös kevyellä konekiväärillä ja kevyellä singolla.¹⁴⁹ Ammuntojen koulutustavoitteiden saavuttamista häiritsi tosin ampumaradoilla suorittavat korjaustyöt, joiden vuoksi ampumaradat olivat käytössä vain yhden päivän. Ampumapäivän sääolosuhteet eivät tukeneet ammunnan harjoittelua, ampumasunnuntaina vallitsi lumimyrsky.¹⁵⁰

¹⁴⁴ Heikkinen Esko, 87.

¹⁴⁵ Suninen, Jouko, everstiluutnantti (EVP): Matkakertomus toiminta-ajasta Kyprokselle lähetetyssä Suomen YK-valvontajoukossa. 5.7.1964, Lappee. T-25098.

¹⁴⁶ Pääesikunta: asiakirja nro 193/JÄRJTSTO/14. Matkaseloste. Muistio YKSP 2:ssa saaduista tärkeimmistä kokemuksista YKSP 3:a silmällä pitäen, 27.1.1965. Nicosia. T-25098.

¹⁴⁷ Pääesikunta: asiakirja nro 193/JÄRJTSTO/14. Matkaseloste. 26.1.1965, Helsinki. T-25098.

¹⁴⁸ Pääesikunta: Tiedotus valmistelujen aloittamisesta YKSP 2:n perustamiseksi. 17.7.1964, Helsinki. T-25098.

¹⁴⁹ Alahonko Seppo, 19.

¹⁵⁰ Satakunnan Tykistörykmentti: asiakirja nro 58/KOUL/ 5b. Kertomus YKSP täydennysosaston kokoamisesta, varustamisesta ja kouluttamisesta sekä materiaalin ja henkilöstön kuljetuksista ja kotiuttamisten suorittamisesta 7. – 31.12.1966. 12.1.1967, Niinisalo. T-25098.

Toimialueelle saapumisensa jälkeen suomalaiset pataljoonat laativat yleensä koulutuskäskyn. Käskyn antamien perusteiden mukaan toteutettiin täydennyskoulutusta, lisäkoulutusta ja operaatiokohtaista erikoiskoulutusta. Koulutuksen pohjana pidettiin Suomessa annettua yleistä sotilaskoulutusta ja rotaatiokoulutuksessa annettua koulutusta. Osaltaan koulutuskäskyn laatimisen perustana nähtiin tarve jalostaa Suomessa saatua yleistä sotilaskoulutusta vastaamaan operaatioalueen vaatimuksia.¹⁵¹

Toimialueella laadituissa koulutuskäskyissä on edelleen myös yleissotilaallista koulutusta, tavoitteena velvollisuudentuntainen palvelusalttiuden luominen ja esimerkillinen käyttäytyminen suomalaisen sotilaan maineen ja arvon mukaisesti. Koulutuskäskyn perimmäinen tarkoitus oli kuitenkin pataljoonien toiminta- ja taisteluvälmiuden ylläpitäminen ja kehittäminen.¹⁵²

Suomalaisissa pataljoonissa järjestettiin koulutusta vartiotoiminnasta, taistelukoulutuksesta, ase- ja ampumakoulutuksesta, kenttäpalvelusta, sulkeisjärjestysharjoituksista, yleissotilaallisesta koulutuksesta, liikuntakoulutuksesta, huoltokoulutuksesta, reservi koulutuksesta ja upseerien jatkokoulutuksesta. Koulutusta edellytettiin pidettäväksi kahdesta kolmeen tuntiin päivässä viikko-ohjelman mukaan. YKSP 5:ssä koulutuksen tärkeyttä painotettiin komentajan antamalla vaatimuksella ”Viikko-ohjelmiin merkityt koulutustilaisuudet on todella pidettävä ohjelmaan merkittyinä aikoina”.¹⁵³

YKSP 5 julkaisi oman koulutussuunnitelmansa 5.7.1966. Koulutussuunnitelmassa määritettiin yleiset ensimmäisen koulutuskäskyn kaltaiset tavoitteet. Tavoitteissa kuitenkin korostettiin niiden olevan Suomessa annetun sotilaskoulutuksen täydentäminen. Uudessa koulutussuunnitelmassa koulutuskaudeksi määritettiin kolme kuukautta ja koulutusaiheille annettiin tuntimäärät ja painotukset prosenttimäärinä annettavasta kokonaiskoulutuksesta.¹⁵⁴

Koulutussuunnitelmassa määritettiin kolmen kuukauden mittaisen jakson koulutustuntien määräksi 160 tuntia. Tunnit jakaantuivat oppituntien ja harjoitusten välillä, oppitunteihin varattiin 37 tuntia ja harjoituksiin 123 tuntia. Merkittävimpinä koulutusaiheina olivat taistelukoulutus, sulkeisjärjestys ja englannin kieli. Taistelukoulutukseen varattiin 40 tuntia, sulkeisjärjestykseen varattiin 25 tuntia ja englannin kieliopintoihin 20 tuntia. Yhteensä aiheet muodostivat 53.1 prosenttia koulutuksesta.¹⁵⁵

¹⁵¹ YKSP 5: Operatiivisen toimiston asiakirja nro 179. YKSP 5:n koulutuskäsky nro 1. 13.4.1966, Nicosia. T-25098.

¹⁵² YKSP 5: Operatiivisen toimiston asiakirja nro 179. YKSP 5:n koulutuskäsky nro 1. 13.4.1966, Nicosia. T-25098.

¹⁵³ YKSP 5: Operatiivisen toimiston asiakirja nro 179. YKSP 5:n koulutuskäsky nro 1. 13.4.1966, Nicosia. T-25098.

¹⁵⁴ YKSP 5: Tilanneilmoitus 11/66. nro 1555/OPTSTO/D. liite koulutussuunnitelma. 16.7.1966, Nicosia. T-25098.

¹⁵⁵ YKSP 5: Tilanneilmoitus 11/66. nro 1555/OPTSTO/D. liite koulutussuunnitelma. 16.7.1966, Nicosia. T-25098.

Taistelukoulutus jaettiin mies-, ryhmä- ja joukkue sekä komppaniakohtaiseen koulutukseen. Koulutuksen aiheina mieskohtaisessa koulutuksessa oli lähitaistelu, taistelu kylmin asein ja toiminta asutuskeskustaistelussa. Ryhmäkohtainen koulutus painottui asutuskeskustaisteluun. Joukkue- ja komppaniakohtainen taistelukoulutus keskittyi demarkaatiolinjan haltuunottoon, mellakantorjuntaan, asutuskeskustaisteluun ja tien katkaisuun. Painopiste taistelukoulutuksen kehityksessä oli joukkue- ja komppaniakohtaisessa koulutuksessa. Seuraavaksi suurimman määrän tunteja sai mieskohtainen koulutus.¹⁵⁶

Sulkeisjärjestysharjoituksen jaettiin mies-, ryhmä-, joukkue- ja komppaniakokonaisuuksiin. Painopiste sulkeisjärjestysharjoitusten kehityksessä oli ryhmäkohtaisessa koulutuksessa. Seuraavan suurimman määrä tunteja oli kohdennettu joukkue- ja komppaniaharjoituksiin. Päähuomio koulutettavissa asioissa oli asennossa, käänöksissä, paraati- ja marssiharjoittelussa. Sulkeisjärjestykseen polkupyörin oli varattu kaksi tuntia.¹⁵⁷

Englannin kielen taitoa pidettiin yleisesti vain tyydyttävänä. Saksankieli oli suomalaisissa lukiossa englannin kieltä suositumpaa 1950- ja 1960-luvuilla¹⁵⁸. Havaintoja englannin kielen opiskelun tarpeesta oli tunnistettu jo YKSP 3 aikana. YKSP 3 koulutus- ja järjestelytoimiston operaatiokertomuksessa arvioidaan englannin kielen taitoa varsin kovin sanan kääntein. Kertomuksen mukaan ”englanti on kaiken kansainvälisen yhteistoiminnan pääkieli. Pitäisikin löytää keinoja kantahenkilökunnan englanninkielen taidon kohentamiseksi. Ummikkojen lähettäminen tänne oppimaan kieltä korkealla palkalla ei varmasti ole paras mahdollinen ratkaisu”.¹⁵⁹

Täydennysosasto/ YKSP Niinialossa toteuttaman YKSP 6 rotaatiokoulutuksen jälkeen rotaatiokoulutuksia jatkettiin suunnilleen samaan mallin mukaisesti. Vuoteen 1969 mennessä oli havaittu tarvetta kouluttaa myös muita rauhanturvaajia kuin YKSP:n henkilöstöä. Suomalainen valvontajoukko oli noussut uudelleen käsittelyyn sitten vuoden 1963, mikä edelleen lisäsi tarvetta kehittää rauhanturvaajien koulutusjärjestelyitä. Puolustusministeriön ohjauksen kautta pääesikunta antoi 27.10.1969 käskyn perustaa YK-koulutuskeskuksen esikunta. Esikunnan pohjalta muodostui sittemmin YK-koulutuskeskus jatkamaan rauhanturvaajien koulutusta ja rotaatiojärjestelyjä.¹⁶⁰

¹⁵⁶ YKSP 5: Tilanneilmoitus 11/66. nro 1555/OPTSTO/D. liite koulutussuunnitelma. 16.7.1966, Nicosia. T-25098.

¹⁵⁷ YKSP 5: Tilanneilmoitus 11/66. nro 1555/OPTSTO/D. liite koulutussuunnitelma. 16.7.1966, Nicosia. T-25098.

¹⁵⁸ Alahonko Seppo, 37.

¹⁵⁹ YKSP 3, koulutus- ja järjestelytoimisto: Kertomus toiminnasta 1.4. – 30.9.1965. T-25098.

¹⁶⁰ Alahonko Seppo, 25.

4.3 Johtopäätökset

Yhdistyneiden Kansakuntien joukkopyyntö Kyprokselle yllätti valmiusjoukkoa valmistelleen Suomen. Valmiusjoukko oli määrä olla valmiina vuoden 1964 loppuun mennessä. Lainsäädäntäasteelle edenneen valmiusjoukon valmisteluiden keskeyttäminen pakotti Suomen palaamaan tilapäisjärjestelyihin, kuten oli toimittu myös Suezin operaatioon lähdettyäessä. Osaltaan ratkaisua puoltaa Kyproksen operaation vain kolmen kuukauden mittainen mandaatti.

Suomen ensimmäinen pataljoona joudutaan kokomaan kiireellä, joka aiheuttaa kitkaa henkilöstön valintaan ja koulutukseen. Etukomennuskunnalla jää vain muutamia päiviä aikaa siirtyä toimialueella. Henkilöstöä joudutaan valitsemaan kiireellä, jota johtaa ainakin joissain määrin väärin valintoihin. Valmiusjoukkoa varten suunniteltua hakeutumisprosessia ei ehditty toteuttaa.

Lähtökohtaisesti ensimmäinen pataljoona sai kohtuullisen hyvän jo aikaisemmin opittuja sotilastaitoja kertaavan koulutuksen Suomessa, painopisteen ollessa taistelukoulutuksessa, ase- ja ampumakoulutuksessa. Uutena asiana joukolle koulutettiin asutuskeskustaistelua ja mellakantorjuntaa. Koulutusta tuettiin kouluttajahenkilökunnalla useista joukko-osastoista. Kouluttajahenkilöstön kokoamista ei enää pitkään aikaan ensimmäisen rotaation jälkeen tehty. Seuraavissa rotaatioissa pataljoonaa koulutettiin pataljoonaan sijoitetun henkilöstön toimin, ja usein koulutus toteutettiin hyvin pienellä varautumisajalla. Johtohenkilöstön ottaminen kouluttajahenkilöstöksi ei varmastikaan palvellut johtajien omaa tehtäviinsä oppimista. Toisaalta 1960-luvulla Suomessa ei ollut suurta määrää operaatiossa ollutta henkilökuntaa, jonka erityisosaamisesta olisi ollut erityistä hyötyä koulutettavalle joukolle.

Merkittävimpana tapahtumana Yhdistyneitten Kansakuntien Suomen Pataljoonan koulutuksessa voidaan pitää koulutukseen siirtymistä Niinisaloon. Rotaatiokokeilun jälkeen perustettu vuonna 1966 perustettu täydennysosasto/ YKSP oli selvästi askel kohti keskittyä koulutusta ja rotaatiojärjestelyitten hallintaa. Rauhanturvajoukon komentajat olivat omissa raporteissaan jo aikaisemmin halunneet koulutuksen siirrettäväksi johonkin joukko-osastoon. Helsingin sijaintia lähellä Suomen ainutta oikeaa kansainvälistä lentokenttää ei nähty kovin tärkeänä. Helsingin lentokentällä oli merkitystä ensimmäiselle pataljoonalle, keskittämisen kiireellisyydestä johtuen.

YKSP koulutusta voidaan pitää jatkumona. Suomessa koulutetaan vain perusteet ja annetaan kertauskoulutus aikaisemmin opitulle sotilaskoulutukselle. Kurin ymmärtämistä ja ulkoisen olemuksen hal-

lintaa korostettiin Suomessa annettavassa koulutuksessa. Useat YKSP:ssä palvelleet upseerit olivat omilla kertomuksissaan antaneet negatiivista palautetta suomalaisen joukon sopeutumisesta kuriin ja sääntöihin. Rauhanturvajoukon komentajien vaatimuksena tai palautteena tarkastusmatkoille oleville delegaatiolle oli yleensä yleinen sotilaskoulutus ja aikaa varattavaksi asekäsitteilyyn sekä ammuntoihin.

Kurin ja yleisen olemuksen korostaminen on luontaista muiden operaatioon osallistuneiden joukkojen parissa. Joukot olivat usein lähetty maista, joissa on ammattiarmeija. Suomalaisia joukkoja verrattiin usein juuri näihin joukkoihin omien johtajiensa toimesta. Majuri Raitasaari on tehnyt omassa operatioreportissaan vertailua pataljoonien kesken. Raitasaari on verrannut kahdeksaan pataljoonaa, joista neljä oli englantilaisia. Neljästä englantilaispataljoonasta kaksi oli laskuvarjojoukkojen pataljoonia¹⁶¹.

Rauhanturvajoukot yleensä halusivat kouluttaa alueen erityispiirteet joukon saavuttua toimialueelle. Varsinkin YKSP 5 oli tehnyt varsin mittavat ja yksityiskohtaiset koulutussuunnitelmat omille rotaatioilleen. Osassa YKSP:n rotaatioista koulutusta ei operatiokertomusten mukaan juuri järjestetty. Koulutukseen varatun ajan määrä lienee kuitenkin ollut riippuvainen joukon komentajan halusta käyttää aikaa koulutukseen. YKSP aikana varattiin jopa 2,5 tuntia päivässä sotilaan kouluttamiseen Kyproksen operaatioon asettamien vaatimusten mukaisesta toiminnasta ryhmän-, joukkueen- ja kompanian kehyksessä.

Suomessa annetun sotilaskoulutuksen täydentämistä ja syventämistä operaatioalueella voidaan pitää perusteltuna, sillä vuonna 1966 syksyn YKSP 6 rotaatiolle Suomessa varatusta kolmesta viikosta käytettiin 75 prosenttia erilaisiin järjestelyihin koulutuksen sijaan. Koulutuksen tuona 25 prosentin varsinaiselle koulutusajalle antoi pataljoonaan sijoitettu henkilöstö, josta vain 25 upseeria ja aliupseeria olivat kantahenkilökuntaa, loppujen noin kuudensadan ollessa reserviläisiä.

¹⁶¹ Panssariyrykmentti, esikunta, majuri R K Raitasaari: matkakertomus komennuksesta Kyprokselle lähetetyssä Suomen YK-valvontajoukossa 25.3 – 13.7.1964. 12.8.1964, T-25098.

Merkittäviä muutoksia ei enää 1960-luvun loppuun mennessä tapahtunut. Koulutusohjelmaa muokattiin ja uusia koulutusvälineitä otettiin käyttöön koulutuksessa. Joukoille saatiin hankittua toimialueesta kertovia elokuvia ja ohjelmaan saatiin mukaan enemmän ammuntoja. Ammuntojen ja ase käsittelyn määrän lisäämistä rauhaturvajoukkojen komentajat olivat omissa kertomuksissaan jo vaatineetkin. Koulutuksellisten vaatimusten pitääkin tulla joukolta itseltään ja on havaittavissa Suomen organisaation kyky mukautua ja muokata koulutusta kentältä tulevien vaatimusten mukaiseksi.

Kielitaidon merkityksen merkitystä ovat useat operaatioon osallistuneet upseerit korostaneet, mutta ennen operaatiota annettavaan koulutukseen ei ole lisätty englannin koulutusta ennen kuin vasta 1970-luvun puolella. Toisaalta noin tuhannen suomalaisen sotilaan joukossa pärjää kohtalaisen hyvin ilman kielitaitoa ja lähinnä esikuntaupseerien osalta tehtävän hoitamisessa voi olla ongelmia.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Koulutuksellisesta näkökulmasta Suomen osallistuminen rauhanturvaamistoimintaan tuntuu yllättäneen koko organisaation. Ensimmäisen joukon koulutukseen ei ollut varauduttu, vaan joukko perustettiin kiireisellä aikataululla. Rauhanturvaamiseen ei oltu osattu hakea mallia muista maista ja vähäiset koulutukselliset asiat toteutettiin normaaliin kansalliseen sotilaskoulutukseen pohjautuvin aihein. Puolustusvoimien vähäinen kiinnostus ei tukenut koulutuksen antamista, vaan osittain rauhanturvaamiseen liittyvät asiat koettiin painolastiksi muutenkin vähäisillä resursseilla toimiville puolustusvoimille.

Koulutuksen järjestäminen ja suunnittelu edellyttää aikaa ja hyvää tuntemusta koulutettavan asian kokonaisuudesta. Kattavan koulutuskokonaisuuden luominen vaatii kokemusta rauhanturvaamisesta sekä kyseessä olevan toimialueen taustojen tuntemusta. Koulutuksen tulee olla jatkumo Suomessa ennen operaatiota annetun koulutuksen ja operaatioalueella annetun koulutuksen välillä. Operaatioalueella syvennetään aikaisempaa koulutusta tai jatketaan Suomessa kesken jäänyttä koulutusta. Operaatioalueella annettavan koulutuksen ei kuitenkaan tulisi olla koulutuspuutteiden korjaamista. Koulutuspuutteita voidaan paikata operaatioalueelle, mutta nousujohteinen koulutus kärsii, mikäli joudutaan korjaamaan isoja koulutuspuutteita.

Ensimmäiselle Suomen komppanialle oli osallistumispäätöksestä lähtöön aikaa noin kuukausi ja koulutus- ja valintatilaisuuteen noin kaksi viikkoa aikaa. Ei voida olettaakaan, että rotaatiokoulutuksessa

olisi päästy tarkkaan ja yksityiskohtaiseen rauhanturvaamiseen liittyvään koulutukseen. Koulutus Suomessa toteutettiin pitkältä normaalina sodanajan joukon perustamisen mukaisesti. Koulutusaiheisiin ei saatu esimerkkejä muualta maailmasta. Koulutuksessa jouduttiin turvautumaan aiheisiin, jotka normaalisti koulutettiin sotilasjoukolle perustamisen yhteydessä. Koulutusaiheina olivat lähinnä sulkeisjärjestysharjoitukset ja ammunnat.

Ensimmäiselle suomalaiselle joukolle oli varattu toimialueella tarvittavaa erikoismateriaalia, kuten miinanaharavia. Erikoismateriaalia ei kuitenkaan koulutettu edes aikaisemmin vastaavaan aihepiiriin koulutuksen saaneelle henkilöstölle. Joukolle henkilökohtaiseksi aseeksi valittu konepistooli M/44 oli suurimmalle osalle henkilöstöstä vieras. Aseenkäsittelykoulutus sentään järjestettiin, tosin päivän mittaisena sisältäen aseeseen tutustumisen ja ammunnan. Muuhun joukolle varattuun materiaaliin ei koulutusta annettu, eikä sitä pidetty oleellisenakaan. Joukolle oli varattu suurin piirtein normaali sodanajan jääkärikomppanian varustus, mukaan lukien panssarintorjunta-aseistus.

Ensimmäisen suomalaisen joukon aikana koulutusta ei juurikaan kehitetty, suomalainen komppania täydennettiin puolessa välissä vuoden toimijaksoaan uudella henkilöstöllä. Ensimmäisen rotaation henkilöstöä jatkoi toisessa rotaatiossa huomattava osa, eikä vaihtohenkilöstölle järjestetty Suomessa juurikaan koulutusta. Osittain toisen rotaation koulutuksen puutteeseen voi vaikuttaa, ettei Suomesta tehty yhtään tutustumis- tai tarkastusmatkaan operaatioalueelle. Operaatioalueella havaittuja asioita ei yksinkertaisesti saatu tiedoksi Suomeen suunniteltaessa seuraavan rotaation koulutusta.

Suezin operaation jälkeen Suomen rauhanturvaamisessa joukoilla tulee kohtuullisen pitkä tauko, koska Kongon operaatioon Suomi ei suostunut luovuttamaan joukkoja. Osallistumistauon aikana Suomi aloitti oman rauhanturvaamiskonseptinsa luomisen tiiviissä yhteistyössä muiden pohjoismaiden kanssa. Mallia pysyvässä valmiudessa olevaan pataljoonaan haettiin Kanadasta asti. Pysyvää valmiuteen suunnitellulle pataljoonalla oli suunniteltu annettavaksi koulutusta Suomessa. Koulutus oli suunniteltu yleiseksi rauhanturvaamiseen liittyväksi koulutukseksi, operaatioaluetahan pataljoonalle ei voitu määrittää. Pataljoonan oli suunniteltu olevan valmiudessa vuoden 1964 lopusta eteenpäin. Pitkälle edenneet valmistelut keskeytyivät joukkopyyntöön Kyprokselle.

Kyproksen joukon valmistelussa ei kuitenkaan hyödynnetty pysyväksi suunnitellun joukon perustamista tai koulutusta. Kyproksen joukkoa lähdettiin kokoamaan Suezin mallin mukaan etsimällä vapaaehtoisia. Pysyvän valmiusjoukon valmistelu haudattiin samalla viemästä resursseja Kyproksen

operaation valmisteluista. On kuitenkin huomioitavaa, että Kyprokselle lähettäessä Suomella oli jo kokemusta operaatioista ja ainakin suhteita muihin rauhanturvaamiseen osallistuviin maihin oli luotu. Ensimmäisen Kyprokselle lähetetyn joukon koulutukseen Suomessa oli panostettu huomattavasti enemmän kuin Suezille lähtöön. Panostuksen määrä kertoo myös siitä, että Suezin operaatiosta oli opittu. Kyprokselle lähettäessä joukolle oli luotu nykypäivän rotaatiokoulutuksen kaltainen valinta- ja koulutilaisuus.

Kyproksen operaation ensimmäiseen koulutus- ja valintatilaisuuteen oli panostettu huomattavasti enemmän kuin Suezin operaatioon aikaisemmin. Koulutustilaisuuteen oli hankittu ulkopuolisia kouluttajia tukemaan koulutuksen järjestelyissä, vaikka ajalle tyypillistä oli ollut hoitaa koulutus oman joukon voimin. Santahaminan valintaa koulutuspaikaksi puolsivat muiden joukko-osastojen ja ennen kaikkea Helsinki – Vantaan lentokentän läheisyys. Santahaminan saari mahdollisti taisteluumuntonjen suorittamisen esimerkiksi kranaatinheittimillä, joita pataljoonalla oli varattu.

Ensimmäisen pataljoonan saama varsin kattava ja uusia koulutusaiheita sisältänyt koulutustilaisuus ei kuitenkaan saanut jatkumoa operaatioalueella. Käskyjä koulutuksen jatkamisesta annettiin, mutta osittain käsketty jatkokoulutus jäi antamatta. Toisen rotaation Suomessa annettu koulutus noudatteli samaan linjaa ensimmäisen kanssa, mutta tuolloin saatiin viitteitä, ettei oleminen vieraana joukkoyksikkönä tosien joukko-osaton tiloissa ole paras mahdollinen ratkaisu koulutuksen suorittamiselle. Koulutusmateriaalista ja tiloista oli pulaa, mikä aiheutti ylimääräistä työtä rotaatiolle. Ensimmäiset komentajatasen kommentit koulutuksen siirrosta muualle nousivat esiin tässä vaiheessa.

Kahden ensimmäisen Kyproksen rotaation jälkeen ei tapahtunut kehitystä rotaatiojärjestelyissä, itse asiassa rotaatiokoulutuksessa otettiin askeleita taaksepäin. Kahdelle ensimmäiselle rotaatiolla järjestetyistä aikaansa nähden kattavista koulutustilaisuuksista huolimatta kolmannelle rotaatiolle ei enää järjestetty Suomessa varsinaista koulutustilaisuutta, vaan nimellisen koulutustilaisuuden pituuden säänteli rokotusohjelman pituus eli noin kaksi viikkoa. Rokotusohjelma oli tosin jo aikaisemminkin määrittänyt Suomessa järjestettävän valinta- ja koulutustilaisuuden pituuden. Suurin osa tilaisuuteen varustusta ajasta käytettiin juuri rokotuksiin ja muihin järjestelyihin. Koulutukseen oli saatu sisällytettyä toimialueluentoja ja ammuntoja, mutta yleinen suuntaus oli antaa Suomessa pelkästään kertaavaa koulutusta, jolla palautettiin mieleen varusmiesaikana annettuja asioita.

Koulutus noudatti pitkälti suomalaisten rauhanturvajoukkojen komentajien tahtoa, joka yleensä painotti juuri kertauskoulutuksen antamista Suomessa ja varsinaisen rauhaturvakoulutuksen antamista vasta toimialueella. Osiltaan komentajien ratkaisuihin vaikuttivat alueen yleensä vallinnut kohtuullisen rauhallinen tilanne, jonka johdosta henkilöstössä alkoi esiintyä lieveilmiöitä. Kattavalla toimialueella annettavalla koulutuksella saatiin henkilöstö pidettyä työllistettynä.

Merkittävänä koulutuksellinen muutos rauhaturvaajien koulutuksessa on YKSP/ täydennysosaston perustaminen Niinisalon varuskuntaan. Ensimmäisen kerran rauhanturvaajien koulutusta keskitetään samaan paikkaan ja täydennysosasto määrätään orgaaniseksi osaksi Satakunnan Tykistörykmenttiä. Liittämällä täydennysosasta ja myöhemmin YK-koulutuskeskus orgaaniseksi osaksi Niinisalon varuskunnan joukkoja saatiin poistettua aikaisemmin esiintyneitä haasteita tilojen ja koulutusmateriaalin osalta. Henkilöstöllisiä haasteita muutos ei täysin korjannut.

Sisällöllisesti koulutukseen ei juuri tule muutoksia. Koulutusta annetaan edelleen lähinnä noudattaen aikaisempien rotaatioiden koulutusta. Osittaisena puutteena on ulkopuolisen kouluttajahenkilöstön puute. Kouluttaja- ja tukihenkilöstöä on varattu, mutta riittämättömästi. Ulkopuoliselta kouluttajahenkilöstöltä puuttui mahdollisuus valmistella ja valmistautua koulutukseen. Operaatioon lähtevä henkilöstö joutui edelleen toimimaan kouluttajatehtävissä, mikä osaltaan vaikeutti päällystön ja alipäällystön valmistautumista tehtäviinsä. Yleensä joukkoon sijoitetulle päällystölle ja alipäällystölle ei varattu valmistautumisaikaa pitämäänsä koulutukseen muutamaa tuntia enempää.

Puutteista saadaan havaintoja, jotka osittain korjaavat puutteita seuraaviin rotaatioihin. Yhdeksi merkittävistä puutteista henkilöstön taustoissa ja koulutuksessa nousee kielitaidon pääsääntöisesti huono taso. Englannin kielen osaamisen puutteet on havaittu jo Suezilla, mutta Suomessa annettavaan rotaatiokoulutukseen ei sisällytetä opetusta englannin kielestä tai osaamisen mittaavaa testiä. Englannin kielen huonoa osaamista on yritetty paikata jo Suezilla järjestetyillä kielikursseilla. Englannin kielen opiskelu nousee merkittävään osaan koulutukseen varatusta ajasta vasta YKSP 5 aikana, jolloin kielipinnoille oli varattu kolmanneksi suurin määrä aikaa toimialueen koulutussuunnitelman kehyksestä.

Lähempänä 1970-lukua koulutukseen alkaa esiintyä selkeä jatkumo Suomessa annetun ja operaatioalueella annetun koulutuksen välillä. Suomessa järjestetyissä koulutus- ja valintatilaisuuksissa 75 prosenttia ajasta käytettiin muihin asioihin kuin koulutukseen. Koulutettavat aiheet olivat perustason asioita tai kertauskoulutusta varusmiesajasta taitojen mieleen palauttamisessa. Suomessa kou-

lutettiin edelleen vain perusluennot, perusammunnat ja sulkeisjärjestys harjoituksia. Operaatioalueella keskityttiin taistelukoulutukseen, sulkeisjärjestys harjoituksiin ja kieliopintoihin. Kaikesta Suomessa ja operaatioalueella annettavasta koulutuksesta käytettiin koko aikana, vuosien 1956 – 1970 välillä, merkittävä osa koulutusajasta sulkeisjärjestys harjoituksiin.

Toimialueella tuskin olisi tarvittu niin paljoa sulkeisjärjestys harjoituksia kuin koulutus suunnitelmiin on merkitty, mutta toimintaympäristön paine on vaikuttanut harjoitusten suureen määrään. Muut Suezilla ja Kyproksella palvelevista joukoista oli koottu ammattiarmeijoiden joukoista. Ammattiarmeijoille ulkoinen olemus ja käyttäytymisen on pitkällä koulutusajalla saatu nostettua aivan eri tasolle suomalaisiin reserviläisarmeijan sotilaisiin nähden. Komentajalla on ollut selvä tarve nostaa oman joukkonsa ulkoista olemusta sulkeisjärjestys harjoituksilla.

Vertailtaessa vuosien 1950- ja 1960-lukujen koulutusta muun koulutukseen sisältöön ja määrään, voidaan todeta sulkeisjärjestys harjoituksia olleen kokonaisuuteen nähden paljon. Sulkeisjärjestys harjoituksilla haluttiin luoda perusta sotilaalliselle kurilla ja käskyjen noudattamiselle. Sama perusta on voimassa edelleen nykypäivänäkin, mutta sulkeisjärjestys harjoitusten määrä ei korostu samaan tapaan kuin aikaisempina vuosina. Taistelukoulutuksen aiheet olivat 1960-luvun lopulla hyvinkin innovatiivisia verrattuna aikaisempiin vuosiin. Taistelukoulutus sisälsi joukkojen hallintaa ja asutuskeskustaistelua. Molempia aiheita oli koulutettu jo YKSP 1 rotaatiokoulutuksessa Suomessa, mutta joukkojen hallinta ja asutuskeskustaistelu olivat jääneet useaksi vuodeksi ulos koulutus suunnitelman tuntikehyksestä.

Uudet koulutusaiheet ja koulutuksen kehittäminen eivät kuitenkaan tulleet suoranaisten käskyinä. Suomen koulutusta tosin paransi Niinisalon YK-koulutuskeskuksen virallinen perustaminen vuonna 1969. Merkittävästi koulutusta kehitti yksittäisten rauhanturvajoukkojen komentajien tahto ja esikuntien koulutusupseerien avoin suhtautuminen kaikkiin koulutusaiheisiin. Rauhanturvaamiskokemusta omaavien henkilöiden käyttäminen hyödyksi on ollut omiaan koulutuksen kehittämisessä. YKSK 1 ja YKSK 2 komppanioiden päälliköt toimivat myöhemmin YKSP 1 ja YKSP 2 komentajina, mikä on varmasti tuonut pontevuutta myös koulutuksen kehittämiseen.

YK-koulutuskeskusta ja sen edeltäjää YKSP/ Täydennysosastoa voidaan pitää rauhanturvaajien koulutusta koordinoivana ja resursseja kokoavana osastona. Operaatiosta ja tarkastusmatkoilta saatu palaute pystyttiin kokoamaan yhteen paikkaan ja hyödyntämään seuraavien joukkojen koulutukseen.

sa. Operaatioista saatua palautetta voitiin täydentää valinta- ja koulutustilaisuuksista saadulla palautteella. Kaikkiaan vuodesta 1956 vuoteen 1969 otettiin merkittäviä kehitysaskelmia rauhaturvaajien koulutuksessa mentäessä lähes nolasta koko rauhanturvaamispalveluksen kestoiseen joukkojen kouluttamiseen.

LÄHTEET

1. JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET

1.1. Kansallisarkisto

Koho, L, majuri: muistiinpano 17.3.1964. ei merkintää paikkakunnasta tai organisaatiosta. muistio YKSP valmisteluista. T-25098.

Panssarirykmentti, esikunta, majuri R K Raitasaari: matkakertomus komennuksesta Kyprokselle lähetetyssä Suomen YK-valvontajoukossa 25.3 – 13.7.1964. 12.8.1964, T-25098.

Pääesikunta: asiakirja nro 193/JÄRJTSTO/14. Matkaseloste. 26.1.1965, Helsinki. T-25098.

Pääesikunta: asiakirja nro 193/JÄRJTSTO/14. Matkaseloste. Muistio YKSP 2:ssa saaduista tärkeimmistä kokemuksista YKSP 3:a silmällä pitäen, 27.1.1965. Nicosia. T-25098.

Pääesikunta: Tiedotus valmistelujen aloittamisesta YKSP 2:n perustamiseksi. 17.7.1964, Helsinki. T-25098.

Pääesikunta: asiakirjan nro 1749/YKTSTO/10., Liite toimenpiteistä YKSP 3 täydentämisestä määrävahvuiseksi 1.7.1965 alkaen. Helsinki. T-25098.

Pääesikunta, operatiivinen osasto: nro 1145/1/kv, käsky Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen komppanian perustamisesta. 22.11.1956, Helsinki. T-25098.

Pääesikunta, YK-toimisto: asiakirja YKSP 4 perustamisen valmisteluista, 5.8.1965. Helsinki. T-25098.

Satakunnan Tykistörykmentti: asiakirja nro 58/KOUL/ 5b. Kertomus YKSP täydennysosaston koostamisesta, varustamisesta ja kouluttamisesta sekä materiaalin ja henkilöstön kuljetuksista ja kotiuttamisten suorittamisesta 7. – 31.12.1966. 12.1.1967, Niinisalo. T-25098.

Suninen, Jouko, everstiluutnantti (EVP): Matkakertomus toiminta-ajasta Kyprokselle lähetetyssä Suomen YK-valvontajoukossa. 5.7.1964, Lappee. T-25098.

UNEF, UNEF HQ: 493/12-4, Instructions for the guidance of troops acting in protection of UN persons and property, 24.6.1957. Gasa. T-19740.

YKSP 3, koulutus- ja järjestelytoimisto: Kertomus toiminnasta 1.4. – 30.9.1965. T-25098.

YKSP 5: Operatiivisen toimiston asiakirja nro 179. YKSP 5:n koulutuskäsky nro 1. 13.4.1966, Nicosia. T-25098.

YKSP 5: Tilanneilmoitus 11/66. nro 1555/OPTSTO/D. liite koulutussuunnitelma. 16.7.1966, Nicosia. T-25098.

2. JULKAISTUT LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

2.1. Kirjallisuus

Alahonko, Seppo (1999): CEASE-FIRE YK-koulutuskeskus 1969 – 1999. Gummerrus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Bowett, D.W.(1964): United Nations Forces – A legal study of United Nations practice. Stevens&Sons, Lontoo.

Harbottle, Michael (1975): The Blue Berets, The story of The United Nations Peacekeeping Forces. Leo Cooper, Lontoo.

Higgins, Rosalyn (1969): The United Nations Peace-keeping 1946 – 1967. Oxford University Press, London.

Heikkinen, Esko (2006): Rauhanturvaajat, YK-miehet kertovat – sydämenlyöntejä tasavallan rauhanturvahistorian viideltä vuosikymmeneltä. Gummerrus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Holma, Heikki (2010): Perinteisestä rauhanturvaamisesta kriisien hallintaan ja ennaltaehkäisyyn. Teoksessa Holma, Heikki – Aukeala, Raimo – Asplund, Tom – Heikkinen, Esko – Jalkanen, Juha – Levänen, Hannu – Tanhuanpää, Asko – Wirén, Kimmo (toim.): Suomen Rauhanturvaajaliitto 1968 – 2008. Tammerprint Oy, Tampere.

Kenttäohjesääntö (2007): Ohjesääntönumero 202. Edita Prima Oy, Helsinki.

Kronlund, Jarl – Valla, Juha (1996): Suomi rauhanturvaajana 1956 - 1990. WSOY, Porvoo.

Laki sotilaallisesta kriisinhallinnasta 211/2006.

Laki suomalaisista valvontajoukoista Lähi-idässä 584/56.

Laki suomalaisesta valvontajoukosta 276/1964.

Palmu, Pentti (1985): ”Tuli lakkaa” - Suomalaiset valvontajoukot 1956 – 1985. Painokartio Oy, Helsinki.

Penttilä, Risto E. J. (1991): Finland's search for security through defence 1944 – 89. Macmillan, Lontoo.

Pihkala, Erkki (1965): Suomen YK-pataljoona 1 Kyproksella. Teoksessa Nihtilä, V. – Ylirisku, O.E. – Eräsääri, E. – Katona, R. (toim): Jalkaväen vuosikirja 1965-1966. Jalkaväen Säätiö, Mikke-li.

Reinimaa, Jorma (2006): YK-kenraalin puumiekka – Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Komppania 1956 – 1957. Kaarinan Tasopaino Oy, Kaarina.

Suomi, Juhani (1992): Urho Kekkonen 1956 – 1962 Presidentti. Otava, Helsinki.

Tervasmäki, Vilho (1978): Puolustushallinto sodan ja rauhan aikana 1939 – 1978. Arvi A. Karisto osakeyhtiö, Hämeenlinna.

Tikka, Martti (2006): Viisi rauhatonta vuosikymmentä, kuvateos suomalaisesta rauhanturvatyöstä 1956 – 2006. Puolustusvoimien Kansainvälinen keskus, painopaikkaa ei mainittu.

Tikkanen Teuvo (1986): Monoissa Suezille 30 vuotta YKSK:sta. Sotilasaikakausilehti n:o 12.

Tikkanen, Teuvo (2010): Poliittiset puolueet ja Suomen YK-joukkojen lähtö Suezille 1956. Teoksessa Holma, Heikki – Aukeala, Raimo – Asplund, Tom – Heikkinen, Esko – Jalkanen, Juha – Levänen, Hannu – Tanhuanpää, Asko – Wirén, Kimmo (toim.): Suomen Rauhanturvaajaliitto 1968 – 2008. Tammerprint Oy, Tampere.

Vainio, Kimmo (1994): Siinain hiekalta Golanin kukkuloille. Gummerrus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Virtanen, Rauli (2011): Suezilta Afganistaniin suomalaiset rauhaa turvaamassa. WSOY, painettu EU:ssa.

Visuri, Pekka (2007): Suomi kylmässä sodassa. Otavan kirjapaino Oy, Keuruu.

2.2. Internet-lähteet

Levänen, Hannu (2001): RTTVA:n (ex-YK-toimiston) toiminnot siirrettiin vuoden vaihteessa Pääesikuntaan. Tiivistelmä eversti Pekka Majurin joulunaluspuheesta. Sinibaretti 1/2001.

<http://www.rauhanturvaajaliitto.fi/lehti/1_01/rttva.htm>

Viitattu 1.4.2013

Puolustusvoimat (2010) : Operaatiohistoria.

http://www.puolustusvoimat.fi/portal/puolustusvoimat.fi/?1dmy&urile=wcm%3apath%3a/SU+Puolustusvoimat.fi/Puolustusvoimat.fi/Puolustusvoimat/Kansainvalinen+yhteistyö/Kansainvalinen_kriisinhallinta/Perustietoa+kriisinhallinnasta/Operaatioiden+historia/

Viitattu 29.12.2012.

Tomuschat, Christian (2008): Uniting for Peace General Assembly resolution 377(V) New York 3 November 1950. Audiovisual Library of International Law, United Nations.

<<http://untreaty.un.org/cod/avl/ha/ufp/ufp.html>>

Viitattu 28.12.2012.

Törnudd, Klaus (2005): Historiallinen katsaus Suomen YK-jäsenyyteen. Alustus luentosarjassa Suomi ja muuttuva YK.

<<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=65354&nodeid=15153&contentlan=1&culture=fi-FI>> (2005)

Viitattu 18.9.2012.

Ulkoasiainministeriö, Poliittinen osasto, Turvallisuuspolitiikan yksikkö (2005): Suomen osallistumisen päättäminen Kyproksen UNFICYP – rauhanturvaoperaatioissa (United Nations Peacekeeping Force in Cyprus). Muistio 21.04.2005, UTP 12/2005.

<<http://217.71.145.20/TRIPviewer/show.asp?tunniste=UTP+12/2005&base=ueasia&palvelin=www.eduskunta.fi&f=WORD>>.

viitattu 18.9.2012

United Nations (2003): Completed Peacekeeping Operations. Middle East. First United Nations Emergency Force UNEF I. <<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/past/unefi.htm>>. Viitattu 18.9.2012

United Nations (2012a): Establishment of UNFICYP. United Nations Peacekeeping Force in Cyprus.

<http://www.unficy.org/nqcontent.cfm?a_id=1354&tt=graphic&lang=11>.

viitattu 18.9. 2012

United Nations (2012b): UNFICYP restructure. United Nations Peacekeeping Force in Cyprus.

<http://www.unficy.org/nqcontent.cfm?a_id=1607&tt=graphic&lang=11>.

viitattu 18.9. 2012

United Nations (2012c): About UNFICYP. United Nations Peacekeeping Force in Cyprus.

<http://www.unficy.org/nqcontent.cfm?a_id=778&tt=graphic&lang=11>

viitattu 18.9. 2012

United Nations (2010): United Nations Peacekeeping. Early years.

<<https://www.un.org/en/peacekeeping/operations/early.shtml>> viitattu 28.12.2012

Yhdistyneet Kansakunnat (2012): Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirja.

<<http://www.unric.org/fi/perustietoa-yksta/13> > viitattu 18.9.2012

3. HAASTATTELU

Mäkeläinen Matti, aliupseeri, YKSK 1 Tukijoukkueen pioneeriryhmän johtaja, YKSK2 Kiväärijoukkueen ryhmänjohtaja ja aliupseerimessivastaava. Rauhanturvaajien koulutuksen kehittyminen vuosina 1956 – 1969. 23.1.2013. Äänitalenne tekijän hallussa.

4. MUUT LÄHTEET

YKSK:n kuvaamasta elokuva-aineistosta tehty koonnos, koonnos esitetty 23.1.2013 YKSK killan kokouksessa Tuusulassa.

Keskustelut YKSK:n veteraanien kanssa YKSK:n killan tapaamisessa Tuusulassa 23.1.2013.